

NEKRITIKUOTINO KONSTITUCINIO TEISMO NUTARIMO KRITIKA

*Dr. Leonas Milčius
Kovo 11-osios Akto
signataras*

Taip jau priimta, kad Konstitucinio Teismo sprendimai nėra svarstomi, bet sąlygiškai vykdomi. Ir vis dėlto:

1) turėtume sutikti, kad ir ten dirba žmonės, kurie savo darbą gali padaryti geriau arba ir ne taip gerai, kurie taip pat gali ne viską žinoti. Gali ir klysti;

2) nors Konstitucinio Teismo teisėjus skiria Seimas, bet juos siūlo konkretūs pareigūnai: Respublikos Prezidentas, Seimo Pirmininkas ir Aukščiausiojo Teismo pirmininkas – visi po tris. Taigi, nors teisėjai prisiekia dirbti tik Lietuvai ir šventai laikytis Konstitucijos, bet žmogiškosios simpatijos, pasaulėžiūra ir sąmonės politiniai "virpesiai" yra labai suprantami bei kryptingi;

3) jeigu priimto Konstitucinio Teismo nutarimo ir negalima pakeisti, tai galima ir net būtina įtakoti, kad kiti šio teismo nutarimai būtų objektyvesni, kruopščiau bei tiksliau parengti;

4) demokratinės valstybės piliečiai visada privalo domėtis visomis valstybės institucijomis ir jas kontroliuoti.

Taigi, sutardami, kad nekritikuotinų valdininkų ir temų Lietuvoje nėra, savų žvilgsniu dar kartą sugrįžkime prie Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (KT) 1998 m. sausio 10 d. nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1996 m.

gruodžio 10 d. nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos" atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai".

Nagrinėjant bet kurį, o juo labiau politinį veiksma, pirmiausia būtina žiūrėti į laiką – kada vieni arba kiti sprendimai priimami – bei į to meto politinę padėtį. Atkreipkite dėmesį tai, kad Vyriausybė tik 1997 m. gruodžio 19 d. kreipėsi į KT dėl prieš daugiau kaip metus priimto Seimo nutarimo, kai iki prezidento rinkimų buvo likusi vos viena diena. Ar jai iki šiol nerūpėjo, kiek laiko galioja jos programa? Tiek šio prašymo pateikimo momentas, tiek Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimas (primenu: sausio 10 d., t.y. jau rinkimams pasibaigus) buvo kruopščiai suderinti su prezidento rinkimais, aiškiai suvokiant, kad jo nebereikės taikyti prof. V. Landsbergiui.

Taip pat nereikia abejoti, kad KT nutarimas tikrai būtų ir kitoks, jei Respublikos Prezidentu būtų išrinktas ne Valdas Adamkus, bet, tarkim, V. Landsbergis arba A. Paulauskas. Prisimenant pabrėžtinai ramų Ministro Pirmininko samprotavimą, kad jo Vyriausybė vykdys bet kokią KT sprendimą, buvo galima neabejoti, kad tas sprendimas bus palankus dabartinei Seimo daugumai. O kai šiuo metu net Krašto apsaugos ministras Č. Stankevičius

Lietuvos vadovai ir Vyriausybės nariai Sausio 13-osios minėjime Nepriklausomybės aikštėje. Pirmasis iš dešinės – naujasis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus

L. Milčiaus nuotr.

taip pat pareiškė norįs turėti daug didesnes teises, atrodo, kad nuo konstitucinių prezidento galių savo dalį atsirėš ne tik konservatoriai, bet ir krikščionys demokratai. Ir lieka visai ne retorinis, bet labai lūdnas klausimas – koku Konstitucijos garantu lieka naujasis Prezidentas?

Tačiau tai dar ne viskas. Paskutinę dieną prieš rinkimus įteiktas Vyriausybės prašymas ištirti, ar Lietuvos Respublikos Seimo 1996 m. gruodžio 10 d. nutarimas "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos" neprieštaruoja Konstitucijos 92 straipsnio ketvirtajai daliai, gali atrodyti labai suprantamas ir nekaltas. Paprasčiau sakant, klausima, ar Seimo patvirtinta Vyriausybės programa turėtų galioti iki pat 2000 m., ar tik iki dabartinio Prezidento veiklos pabaigos. Tačiau KT išaiškina daugiau, negu jo klausia. Jis nurodo, kad Seimas teisingai patvirtino Vyriausybės programą iki 2000 m. ir net už-

tikrino, kad ir Ministras Pirmininkas turi likti iki 2000 m. Konstitucinis Teismas sutapatino, tiesiog surišo Vyriausybės programą su konkrečiu Ministru Pirmininku! Gal tokiam išaiškinime logikos ir nedaug, bet už tai "tvirtos". Klausta užuolankom – atsakyta tiesmukai.

Vingrybių mėgėjams nepaprastai turėtų patikti sąvokų "Vyriausybės atsistatydinimas" ir "įgaliojimų grąžinimas" teisinis aiškinimas. Pagal Konstitucijos aiškintojus, pasirodo, kad įgaliojimų grąžinimas, remiantis Prancūzijos III Respublikos laikų konstitucine tradicija, yra tik "mandagumo atsistatydinimas". Paprastai kalbant, norima įteigti, kad Vyriausybė naujam Prezidentui tik kokioms 5, o gal 10 minučių perduoda turimus įgaliojimus, kuriuos jis, šiukštu, nė kiek nepakeistus, privalo tam pačiam Ministrui Pirmininkui į rankas sugrąžinti!

Man, kaip buvusiam Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo nariui kyla tik vienas klausimas: kodėl buvę kolegos, o dabar Konstitucinio Teismo korifėjai tokių interpretacijų nepateikė anksčiau – 1992 m., kai tas Konstitucijos projektas buvo jų pačių pristatytas ir svarstomas Aukščiausioje Taryboje? O gal ir dabar atsakymus į neaiškius klausimus derėtų nagrinėti, geriau įsigilinant į

buvusių posėdžių stenogramas, negu į kitų Europos ar Afrikos šalių konstitucijas. Išsina, kad tai, kas buvo aiškinama Aukščiausioje Taryboje ir žmonėms prieš 1992 metų spalio referendumą, buvo viena, o šiandien, pasirodo, yra visai kas kita! Esu įsitikinęs, kad dauguma buvusių AT deputatų įgaliojimų grąžinimą tada suprato kaip realų esamos Vyriausybės visų įgaliojimų grąžinimą naujam Prezidentui, o ne fiktyvų, trumpalaikį mandagumo gestą.

Gera prisimenu, kaip Konstitucijos projekto autoriai gyrėsi ir įtikinėjo, kad 58, 87 ir 92 Konstitucijos straipsniu nepaprastai gerai pasisekė subalansuoti efektyvią Seimo, Vyriausybės ir Prezidento tarpusavio kontrolę, kad sukurtas efektyvus mechanizmas, kuris reguliuos, kad jų realios teisės tikrai priklausys tik nuo politinės situacijos ir rinkėjų valios, kad niekas ir niekada negalės nekontroliuojamas primesti savo diktato. Gi šiemet, sausio 10 d. Konstitucinio Teismo nutarimu, Prezidento galia kontroliuoti Vyriausybę yra vienapusiškai sumažintos, o abipusės kontrolės ir priklausomybės reguliavimo mechanizmas – išardytas.

Dar daugiau, ne vienoje KT nutarimo vietoje bandoma įtikinti, kad po Prezidento

(Nukelta į 4 psl.)

Šiame numeryje:

- A. Pužauskas: Popiežiaus kelionė po Kubą** – 2 psl.
- J. Žygas: išgalvotos bėdos** – 3 psl.
- Pasaulis ir Lietuva** – 4 psl.
- PLB ir JAV LB žinios** – 5 psl.
- Dvigubas Prelato jubiliejus** – 6 psl.
- Lietuvių radijo 50-metis** – 7-9 psl.
- Venecuelos ir Kolumbijos pasienyje** – 8 psl.
- Krepšinio rungtynės – lietuvių šventė** – 9-10 psl.

Baltijos valstybių delegacijų priėmimas Blair House sausio 16 d. po Chartijos pasirašymo. Kalba JAV viceprezidentas Al Gore. Už jo: A. Brazauskas, G. Ulmanis ir L. Meri.

D. Puškorienės nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **I LIETUVĄ GRĮŽO PREZIDENTAS V. ADAMKUS.** Sausio 29 d. naujasis Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus, grįžęs iš privačios kelionės į JAV, Vilniaus oro uoste surengė spaudos konferenciją. Pranešama, kad jis buvo susitikęs su JAV senatoriumi Richard Durbin ir tarėsi dėl tolesnės pagalbos, Lietuvai stojant į NATO ir Europos Sąjungą. Jis planuoja tęsti prieš šią kelionę pradėtus pasitarimus su politinėmis partijomis. Sausio 30 d. Prezidentūroje įvykusiame pasitarime naujasis šalies vadovas buvo supažindintas su Užsienio reikalų ministerijos kolektyvu, svarbiausiomis užsienio politikos kryptimis bei darbais.

• **LAIKINAS BŪSTAS.** Kol bus suremontuotas tarnybinis Prezidento butas, naujasis Lietuvos vadovas Valdas Adamkus su žmona laikinai apgyvendinti Prezidentūrai priklausančiuose Svečių namuose Z. Sierakausko gatvėje. Adamkų šeima užima du kambarius. Tikimasi, kad ten Prezidentas gyvens apie pusmetį. A. Brazauskas jau persikėlė į jam skirtą dviaukštę vilą Turniškėse.

• **Z. ZINKEVIČIAUS PUOLIMAS – IŠPUOLIS PRIEŠ PILIETINĮ UGDYMĄ.** Šešios Lietuvos politinės partijos parėmė Švietimo ir mokslo ministrą Zigmą Zinkevičių ir ragina jį palikti pertvarkytoje Vyriausybėje. "Po Prezidento rinkimų vėl atnaujinta negraži kampanija prieš akademiką Z. Zinkevičių. Ją vykdo lyg ir skirtingas pozicijas užimančios grupės, bet turinčios keistai sutampantį tikslą. Šiuos veiksmus vertiname kaip išpuolį prieš realų Lietuvos tautinės mokyklos atgaivinimą ir pilietinio ugdymo jėgą diegimą", – rašoma sausio 30 d. išplatintame Tautininkų, Politinių kalinių ir tremtinių sąjungų, Demokratų, Nepriklausomybės, Politinių kalinių partijų ir Nacionalinės partijos "Jaunoji Lietuva" vadovų pasirašytame pareiškime. Z. Zinkevičius šiuo metu gydo si Vilniaus universiteto Santariškių klinikose dėl užsėtęsios stenokardijos priepuolio.

• **KELIONĖS.** Vasario 2-5 dienomis Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir jo vadovaujama delegacija lankysis Airijoje. Numatyti susitikimai su Airijos Prezidentu Mary McAleese, Airijos Parlamento pirmininku Seamus Pattison, Airijos Parlamento vicepirmininku Brian Mullooly, visuomeninė Lietuvos ir Airijos draugija.

Krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius Jungtinių Valstijų senatorių kvietimu viešės Vašingtone ir dalyvaus Kongreso rengiamuose tradiciniuose Maldos pusryčiuose. Ministro vizito metu taip pat numatytas jo susitikimas su JAV Kongreso nariais ir JAV senatoriumi Richard Durbin.

• **UNIVERSITETO BIBLIOTEKA.** Vakar Kaune iškilmingai atidaryta Vytauto Didžiojo universiteto naujoji biblioteka – moderniausia tarp Lietuvos aukštųjų mokyklų. "Kauno diena" džiaugiasi, kad beveik 2 milijonų litų investicija pasiteisino. Naujose patalpose galės dirbti beveik 200 studentų ir dėstytojų, kurie naudosis 35 moderniais kompiuteriais, žinias galėdami rasti elektroniniame kataloge, kompaktiniuose diskuose ir Internetu.

• **ATMINTIES KELIAS.** Vasario 16-ąją Kauno deputatų klubo iniciatyva organizuojamas "Istorinės atminties kelias", pasakoja "Kauno diena". Pastebėta, jog Kaune ypatinai – vienoje tiesėje išsidėstę istorinės atminties paminklai. Kilo mintis gyva žmonių grandine savotiškai nužymėti tą kelią, pabūti drauge, kaip Baltijos kelyje, kurį laiką susikabinus rankomis. Tokio renginio, kuris kartu būtų lyg ir tam tikras kvietimas santarvei, Kaune dar nebuvo. Gyva žmonių grandinė turėtų nusidriekti nuo Kauno pilies iki S. Dariaus ir S. Girėno paminklo. Jos ilgis bus apie 5 kilometrai, reikės maždaug 5 tūkstančių žmonių.

• **BRANGSTA VIZOS.** Nuo vasario pradžios brangsta JAV vizos ir konsultacinės paslaugos. Iki šiol JAV ambasadoje, pateikiant dokumentus vizai gauti, tekdavo mokėti 20 JAV dolerių arba 80 litų, o dabar ši rinkliava bus 45 JAV doleriai arba 180 litų. 200 JAV dolerių (800 litų) kainavusi imigracinė JAV viza pabrango iki 325 JAV dolerių (1300 litų). Daugiau kaip penkis kartus pabrango ir JAV ambasadoje bei konsulatuose suteikiamos notarų paslaugos. Dabar vietoj 10 JAV dolerių (40 litų) už jas teks mokėti 55 JAV dolerius (220 litų).

• **RINKIMŲ IŠLAIDOS: PRETENDENTŲ – MILIJONAI, PREZIDENTO – SKOLOS.** Ataskaitas apie Prezidento rinkimams surinktas ir išleistas lėšas Vyriausiajai rinkimų komisijai pateikė dar trys pralaimėję kandidatai. Vytautas Landsbergis rinkimams išleido 2 mln. 424 781 litą, Vytenis Andriukaitis – 102 612 litų, Rimantas Smetona – 13 708 litus. Pranešama, kad per V. Adamkaus rinkimų kampaniją susidarė beveik 100 tūkstančių JAV dolerių įsiskolinimas. Kad būtų galima jį padengti, prašoma ir Amerikoje gyvenančių lietuvių paramos. (Pagal Eltos pranešimus)

Iš visur – apie viską

POPIEŽIUS KUBOJE

Algirdas Pužauskas

Popiežiaus Jono Pauliaus II vizitas komunistinėje Kuboje atskleidė, kad valdančioji partija buvo pasirengusi sutikti aukštąjį svečių nelauktai šiltai. Sostinės sienos ir stulpai buvo nusagstyti svečio portretais. Darboviečių ir miestų, kuriuose popiežius lankėsi, kvartalų vadovai įsakė kubiečiams nesėdėti prie televizorių, bet eiti į gatves, rinktis prie vieškelio, kuriais važiuos popiežius, ir jį sveitingai susitikti. Užsienio korespondentams spėliojant, ar komunistinis režimas tikisi uždirbti iš šio vizito nemažas sumas, valdžia tuoj atrėžė, kad šiltas sutikimas neturi nieko bendro su pinigais.

Po 39 metus trukusio komunistų valdymo tik apie 40 procentų Kubos gyventojų yra krikščionys. Juodųjų ar indėnų kilmės kubiečiai išpažįsta įvairias, pusiau pagoniškas religijas. Slaptai veikia protestantų misionieriai. Tačiau anksčiau varžomi, gana griežtai prižiūrimi katalikai po šio vizito tikrai sustiprės. Popiežius, nors gerokai senstelėjęs ir silpnos sveikatos, Kuboje gali sukelti smarkią tikėjimo atsinaujinimo ir sustiprinimo bangą.

Dar prieš svečiui atvykstant, Kubos prezidentas ir "revoliucijos komendantas" F. Castro pasakė ilgą kalbą, kurioje gynė komunizmo laimėjimus. Jis skundėsi didžiojo kaimyno (JAV) taikomais prekybos suvaržymais, lygino kenčiančius kubiečius su pirmaisiais krikščionimis, ku-

riuos persekiojo Romos imperatoriai.

Dar skrisdamas iš Romos į Havaną, kelionėje, užtrukusioje 12 valandų, popiežius kalbėjosi su korespondentais, kurių jo lėktuve buvo net 75. Tarp kitų klausimų popiežius palietė ir JAV vyriausybės uždėtą Kubai prekybos embargą bei ekonomines sankcijas. Popiežius pareiškė, kad jis tikisi, kad Amerika tą savo politiką pakeis, nors jo kelionė nesanti politinė, o pastoraicinė. Jis vyksta, kaip meilės, vilties ir evangelijos nešėjas. Kartu jam rūpi žmogaus teisės, socialinis teisingumas ir sąžinės laisvės, kurios pasireiškia atskirų valstybių vyriausybių, santykiuose su bažnyčiomis.

Jau pirmąją viešėjimo Kuboje dieną, popiežius 50 minučių praleido su prezidentu Fidel Castro. Pirmąjame savo pamoksle popiežius pasakė Kubos vyriausybei, kad reikėtų paleisti iš kalėjimų ten laikomus disidentus, vėl leisti veikti komunistų režimo uždarytomis katalikiškoms mokykloms, nes ne valdžios, bet tėvų teisė yra nuspręsti, kur sieks mokslo jų vaikai. Po šių žodžių Santa Klara mieste, už 160 mylių nuo Havanos, didelėje aikštėje susirinkusi minia pamokslininkui smarkiai plojo. Popiežius toliau papeikė labai lengvai valdžios propaguojamus ir ligoninėse veltui daromus abortus, pavadindamas juos nusikaltimu ir visuomenės skurdinimu. "Jie iš kelio veda šios mylimos šalies jaunimą", – pasakė popiežius.

Pasaulio spauda, nušviesdama šią popiežiaus kelionę, atkreipė dėmesį ir į jo sveikatą. Pastebėta, kad katalikų bažnyčios vadovas sunkiai paeina, jo kairė ranka dreba. Jis yra nuolatinėje gydytojų priežiūroje ir gal būt vartoja skausmą malšinančius vaist-

tus.

Sausio 18 d. popiežius paskelbė 22 naujų kardinalų pavardes, išskyrus dviejų, kuriuos popiežius laiko paslaptį. Paprastai tai būna politiniais sumetimais. Vienas aukštas Vatikano dvasiškis Giuseppe U., kurio pavardė buvo naujų kardinalų sąraše, mirė šio sąrašo paskelbimo išvakarėse.

Su šiais naujais paaugstinimais 77 metų amžiaus popiežius Jonas Paulius II bus pakėlęs į kardinalus 106 asmenis iš 123 kardinalų, kurie turi teisę balsuoti būsimąjo popiežiaus rinkimuose. Daugiausia tokių balsų turi Italija – 23. Po jos eina Amerika, turinti 11 kardinalų. Du iš naujųjų kardinalų – Vienos arkivyskupas Christoph Schoenborn ir Genujos Dionigi Tettamanzi – daugelio Vatikane laikomi tinkamais kandidatais į popiežiaus vietą.

Tarp naujų kardinalų, kurie bus įtraukti į kardinalų tarybą vasario 21 d. yra naujasis Čikagos arkivyskupas Francis George, buvęs Denver arkivyskupas James Francis Stafford, Toronto arkivyskupas Aloysius Ambrozic, Meksikos miesto arkivyskupas Norberto Rivera Carrera, Madrido – Antonio Maria Rauco Varela, toliau eina Taivano, Brazilijos, Tanzanijos vyskupas, Palermo miesto arkivyskupas Salvatore De Giorgi ir lenkas misionierius Zambijoje, vyskupas Adam Kozlewiecki. Žinia sklaidą spėlioja, kad, galimas daiktas, du iš naujųjų kardinalų, kurių pavardės popiežius "laiko širdyje", gali būti jo aplankytos komunistinės Kubos aukšti dvasiškiai. Kubai jau turi kardinalą Jaime Ortega. Prieš popiežiui atvykstant, valdžia leido kardinalui 30 minučių kalbėti per valstybinę televiziją.

Keliais sakiniiais

• Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje Rusijai ir Kinijai ragino užbaigti įvairias JT inspekcijas Irake. Irako atstovas, vicepremjeras Aziz pasakė, kad jau gana visokių sankcijų ir inspekcijų. Tai tik šnipinėjimo žaidynės, pabrėžė jis, nurodydamas, kad bandoma visokių dujų ir bacilų rasti ten, kur gyvena, miega, posėdžiauja, valgo ir ilsisi Irako prezidentas ir jo artimieji.

• Amerikiečių karinės jėgos netikėtai sučiupo 29 metų

amžiaus serbą Goran Jelisic, ir išvežė jį į Olandiją, kur jis perduotas karo nusikaltimus nagrinėjančiam teismui Hagėje. Jis įtariamas bosniečių ir kroatų žudynėmis.

• Izraelio premjeras B. Netanjahu ir palestiniečių vadovas J. Arafat viešėjo Amerikoje, tarėsi su prezidentu B. Clinton dėl padėties Izraelio okupuotose žemėse. Izraelio premjeras kalbėjo krikščionių evangelikų grupei, kuriai svarbiausią kalbą pasakė žinomas televizijos pamokslin-

ninkas Jerry Falwell. Jis kalbėjo apie Izraelio meilę Amerikai, apie Izraelio demokratškumą, apie būtinybę padėti Izraeliui gintis nuo priešų. Falwell pasakė tikįs, kad Dievas palaimins tuos, kurie eina už Izraelį. J. Arafat dar prieš prasidedant pasitarimams apilankė žydų holokausto muziejų ir užtikrino, kad palestiniečiai nesiekia Izraelio sunaikinti. J. Arafat pareiškė spaudai, kad jis nereikalauja

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirmą klase – \$58 • Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakatoriaus skiltis

PRIVATI KELIONĖ

Lietuvos žiniasklaida, pranešinėdama tiek apie naujojo Prezidento išvyką į JAV, tiek apie jo sugrįžimą, vis pabrėžia, esą tai buvusi privati kelionė. Su tokiu tvirtinimu galima sutikti tik vieną prasmę, kad ką tik išrinktasis Prezidentas dar nėra priėmęs priesaikos ir oficialiai neperėmė šių pareigų. Tačiau susipažinus su darbais, kuriuos šios kelionės metu jis atliko, tenka labai rimtai suabejoti, kiek to "privatumo" beliko.

Žinių agentūros skelbė, kad Prezidentas važiavo tvarkytis asmeninių reikalų: turėjo pasirūpinti močiute, kurios sveikata jau nebeleidžia leisti į kelionę per Atlantą, susirasti, kas prižiūrės namus, ir žinoma, kuo triukšmingiau atsakyti JAV pilietybės. Tos pilietybės, kurią kažkada priėmė kaip politinis pabėgėlis, kaip ir tūkstančiai išsigelbėjusių nuo Lietuvą užplūdusio sovietinio teroro. Skaitant tuos vis kartojamus ir kartojamus, o poroje laikraščių itin rėksmingus pasisakymus apie ką tik išrinktojo Prezidento pilietybę, apie tai, kad jis į šią kelionę vyko ir po Čikagą vaikščiojo, vis dar turėdamas Amerikos pasą, išryškėjo pagrindiniai tokios "triukšmasklaidos" siekliai. Kaip ta yla iš maišo išlindo noras kurstyti nepasitikėjimą, nukreipti dėmesį nuo svarbiausių darbų į "privatumą", į kuo absurdiškesnės "sensacijos" ieškojimą. Gal pavyks išvesti Prezidentą iš kantrybės ir parodyti jį per televiziją supykusį? Gal kas nors pradės skleisti gandus, kad V. Adamkaus namai – prašmatnus dangoraižis arba puošnus dvaras? Tiesa, labai nusiviltų, juos išvydę: ne tik nesenų laikų kolchozų pirminkai ir prekybos bazių vedėjai, bet ir mažiau išgeriantys traktoristai prašmatnesnius įsitaisydavo, o su naujųjų Lietuvos turtuolių vilomis nėra ko ir lyginti. Tad ir lieka sensacijų medžiotojams tik tas vienas, jau gerokai aplankstytas kabliukas: "Tai kaip ten vis dėlto su ta pilie-

tybe?" Gal grąžinant JAV piliečio pasą dar reikėtų demonstratyviai sudeginti ir šios šalies vėliavą arba bent jau išrėžti kokią nors paskaitą apie Amerikos imperializmą? Tik kažkodėl nė vienas reporteris taip ir nebesapostelavo, ar pavyko daug kartų minėtus privačius reikalus susitvarkyti.

Per tas, lyg akimirksnis praskriejusias lankymosi dienas prie Prezidento namų kaboję graži Lietuvos vėliava. Nuo anksčiausio ryto čia ėjo ir ėjo žmonės. Gal jau ne šimtus, o tūkstančius kartų per tas dienas jį fotografavo – šiandieninių dienraščių skiltims ir ateičiai. Išspausdinti pasikalbėjimai ne tik išeivijos lietuvių, bet ir didžiausiuose Čikagos ir kitų miestų laikraščiuose, rodyta ne vienoje televizijos laidoje. Visa tai atėmė daugybę laiko ir jėgų.

Tačiau šalia tos, jau nebeišvengiamos parodomosios veiklos, vėl iškėlusios Lietuvos vardą į pirmuosius Amerikos laikraščių puslapius, V. Adamkui dar pavyko atlikti daugybę kitų, daug reikšmingesnių darbų. Įvyko dalykiški susitikimai su Ilinojaus (Illinois) valstijos ir Čikagos (Chicago) miesto vadovais bei kitais pareigūnais, stambiųjų gamybinių kompanijų atstovais, Čikagos kardinolu, JAV Senato ir Kongreso nariais, Ilinojaus universitetų mokslininkais. Tartasi dėl galimybių padėti Lietuvos žemės ūkiui, plėtoti prekybą ir kultūrinius mainus. Kalbėta ir apie paramą Lietuvai, siekiančiai tapti NATO nare. Asmeniniai ryšiai su atsakingais JAV pareigūnais kiekvienai valstybei yra labai naudingi.

Tačiau štai V. Adamkus jau vėl Lietuvoje. Ir vos išlipęs iš lėktuvo, jis išgirsta tas pačias dainuškas: apie pilietybę ir apie tai, kas nieko nežino ir nesupranta. Tuščia jų. Nebekreipkime dėmesio į tą kranksėjimą. Iki priesaikos dienos laiko vis mažiau, o darbų, kuriuos nedelsiant reikia atlikti, dar gana daug.

ATRODO, KAD NIEKO NEIŠMOKO

Juozas Žygas

A. Paulauskui laiku apie lenkų ir rusų kalbų teises pakalbėjus, Vilniaus rajono merė Leokadija Janušauskienė (aplenkėjusi lietuvių, dar nespėjusi pavardės pilnai sulenkinti) tiksliai jo mintis suprato ir pasiskubino jas praktiškai įgyvendinti. Manau, kad tai ir išgelbėjo Lietuvą nuo A. Paulausko "prezidentavimo". Lenkijos lenkai tą L. Janušauskienės pasismarkavimą įvertino kaip A. Paulauskui atliktą "meškos patarnavimą". Lenkijos laikraštis "Trybuna" rašo, kad Vilniaus rajono savivaldybė savo sprendimu dėl lenkų kalbos "pakišo koją" Artūrai Paulauskui.

Dėl A. Paulausko pralaimėjimo tai mes ašarų neliesime. Bet manau, kad dėl to kilę lenkų reikalavimai galėjo ir lietuvių akis atmerkti. Žinoma, jeigu išvis tai įmanoma. Iš kur Vilniaus krašte atsirado tiek lenkiškų mokyklų? Ar tai įvyko tėvų pagėdavimu? Visai ne! Bet dar 1948 m. J. Stalinas, pasinaudodamas senu imperialistiniu dėsniu "Skaldyk ir valdyk!", atsiuntė savo specialų (žydų kilmės) atstovą, kurio dėka per trumpą laiką, atsirado 365 lenkiškos mokyklos. Jei-

gu dabar būtų pabandyta nors vieną tokią (gal ir nereikalingą) mokyklą uždaryti, tai lenkai tarptautinį triukšmą pakeltų.

Jiems į pagalbą atėjo paskutinysis LDDP Seimas su prezidentu A. Brazausku. 1995 m. birželio 22 d. prezidentas pasirašė Seimo priimtą Švietimo įstatymo pataisą, suteikiančią miestų ir rajonų savivaldybėms teisę skirti ir atleisti švietimo skyriaus vedėjus. Lenkai tuo pasinaudojo. Kuomet jie lietuvių atleidinėjo, tai buvo ramu. Vilnius taip pat tylėjo. Bet kuomet kalbėdamas apie Vilnijos mokyklas, švietimo ministras akad. Zigmas Zinkevičius pasakė, kad valstybinėse mokyklose turėtų būti dėstoma ir valstybinė kalba, tai lenkai čia ižiūrėjo jų teisių pažeidimą ir pradėjo garsiai rėkti.

Tas jų rėkimas taip išgąsdino Užsienio reikalų ministrą, kad šis pradėjo jų atsiprašinėti. Tame atsiprašyme lenkai ižiūrėjo (galbūt teisingai), kad Lietuva neturi valstybinės politikos. Be to, jie suprato, kad Vyriausybėje nėra sutarimo ir vadovaujančios rankos. Suradę silpną vietą, bando tuo pasinaudoti. Nepaisant draugiškų kalbų ir gražių žodžių, lenkai visokiais būdais autonominius remia ir vienokiu ar kitokiu būdu dvikalbystę nori įteisinti. Todėl jiems valstybinės kalbos įstatymas yra lyg ašaka gerklėje, kurios negali nei

nuryti, nei išspjauti.

Pratęsdamas L. Janušauskienės žodžius, sausio 21 d. "Zycie" rašo, kad "norėdami įsidarbinti valstybinėse įstaigose" (mano pabr.-J.Ž.) arba kai kuriose privačiose firmose, lenkai privalo išlaikyti lietuvių kalbos egzaminą. Įdomu, ką tas pat "Zycie" rašytų, jeigu Seinuose ar Punske lietuviai to paties norėtų. Lenkai net neišsivaizduoja, kad lietuviai, ukrainiečiai ir gudai taip pat savo teisių gali reikauti.

Su lenkais nereikia jokių diskusijų vesti. Būtina tik paaiškinti: "Jeigu jums nepatinka taip, kaip yra, tai turėsite tokią tvarką, kokią lenkai lietuviams Seinų-Punsco krašte duoda. Žinoma, reikėtų ir praktiškai tai įgyvendinti.

Deja, lietuviai tik skųstis ir dejuoti temoka. Trūksta šeimininkiškos rankos. Vazi- nėjant po Punsco kraštą, visur matyti beveik grynai lietuviški kaimai. Bet tų kaimų pavadinimai tik lenkiškai užrašyti. Punske Kovo 11-osios gimnazijoje ir jos viduje užrašai irgi lenkiški. Teko girdėti ir skaityti, kad mokytojų posėdžių protokolai rašomi lenkiškai, nes tokie yra valdžios nuostatai. Manau, kad ir Lietuvoje turėtų tokia pat tvarka būti. Užtenka visą laiką kepures nusiėmus vaikščioti ir visiems lankstyti. Reikia gerai žinoti: kas savęs negerbia, to ir kiti negerbs!

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

nių sąlygų".

• JAV teisingumo departamento statistika rodo, kad praėjusiais metais JAV kalėjimuose kalinių skaičius buvo 6% didesnis negu anksčiau. Labiausia jų padaugėjo Havajuose, Šiaurinėje Dakotoje ir Viskansine.

• Amerikiečių, kurie gyvena iš federalinių šalpos įstaigų, išmokų suma sumažėjo net 10 milijonų. Toks sumažėjimas įvyko pirmą sykį per paskutiniuosius 25 metus. Išmokos sumažėjo iš dalies dėl įstatymų pakeitimo, o dar daugiau dėl to, kad energingiau ieškoma tėvų, kurie privalo mokėti už savo vaikų išlaikymą.

• Rusijos prezidentas B. Jelcin pasigyrė, kad kariuomenės vadai pritaria jo siūlymui sumažinti kariuomenę nuo 1.7 iki 1.2 mln. karių. B. Jelcin pripažino, kad jo

svajonė – turėti modernią, judrią, savanorių kariuomenę, kuriai būtų pavesta ginti Rusijos interesus.

• Izraelio premjeras atvežė prezidentui B. Clinton dovaną – rinkinį piktų karikatūrų iš arabų laikraščių, kuriuose Izraelis ir žydų vadai vaizduojami visai panašiai, kaip būdavo Hitlerio valdomos Vokietijos spaudoje.

• Po šešerių metų iš pareigų pasitraukė JAV Pašto valdybos direktorius, 73 metų amžiaus Marvin Runyon. Jis džiaugiasi, kad iš nuostolių nešančios agentūros jam pavyko paversti paštu į pelną duodančią organizaciją.

• Rusija ir Japonija susitarė sudaryti jungtinę komisiją, kuri iki 2000 metų bandys parengti taikos sutarties projektą.

• Čekijos prezidentas Vaclavas Havelas nedidele balsų persvara parlamente vėl išrinktas prezidentu.

NEKRITIKUOTINO NUTARIMO KRITIKA

(Atkelta iš 1 psl.)

rinkimų teisiškai niekas nepasikeitė, nes parlamentinių jėgų pusiausvyra liko ta pati. Parlamente taip, o valstybėje? Kai prezidentinių rinkimų pirmajame rate valdančiosios konservatorių ir krikščionių demokratų partijų iškeltas bei audringai remiamas kandidatas surenka vos 15 proc. balsų, tai ar ir toliau galima teigti, kad šių partijų parlamentinė dauguma ir jos suformuota Vyriausybė ir dabar realiai atitinka daugumos piliečių valią? Manau, kad ne.

Vargu, ar kas nors ryšis paneigti, kad Konstitucijos demokratiškumo pagrindinė išraiška ir yra tai, kad pagrindinėms valstybės valdymo institucijoms buvo suteikta teisė atstovauti piliečių valią ir ja remtis. Tačiau po tokio KT nutarimo, Prezidento institucija tų teisių turės mažiau. Tai reiškia, kad ir pačioje Konstitucijoje įteisintų sąlygų reikštis demokratijai lieka taip pat mažiau.

Gal ir per daug stiprūs žodžiai "pataikaujantis Seimui", bet kitokių nesurandu, apibūdindamas Konstitucinio Teismo raginimą Prezidentui prisiimti vienintelį rūpestį – sudaryti daugumos remiamą Vyriausybę, neignoruoti parlamento daugumos, nes, neva, kitaip nebus suformuota valstybės funkcionavimą užtikrinanti vykdomosios valdžios institucija.

Argi iš tikrųjų Konstitucinio Teismo teisėjai yra tokie naiivūs ir galvoja, kad žmonės, rinkdami Prezidentą, tik to ir siekė, to ir tikėjosi? Kur tada lieka priedermės ne esamam Seimui, ne esamai Vyriausybei ir dabar valdančioms partijoms, bet daug svarbesnės – žmonėms, rinkėjų valiai? Kur paties Prezidento pareigos, teisės ir atsakomybė; kur jo paties aiškinta programa? Ar Prezidentas turi stengtis tik įtikti

Raudondvaryje (Kauno raj.), Lietuvos žemės ūkio inžinerijos institute. Iš kairės: instituto direktorius Dr. V. Kučinskas, V. Adamkaus rinkiminio štabo narys S. Žukas, V. Adamkus ir A. Adamkienė.

Seimui ir jo suformuotai Vyriausybei? Ir vėl, manau, kad ne.

Nutarime keliose vietose raginama į Konstituciją žiūrėti kaip į visumą. Tai labai teisingas raginimas. Tačiau konstitucinė visuma ir yra tai, kad joje iš vienos pusės Prezidentas raginamas ieškoti sutarimo su demokratiškai išrinktu Seimu, su daugumos žmonių pasitikėjimą turinčiomis politinėmis partijomis. Iš kitos pusės ir Seimas labai privalo pagalvoti apie Prezidentui suteiktas pareigas ir atsakomybę už Vyriausybės formavimą, jos darbą, pagaliau net atskirų ministrų darbą. Jis turi teisę paleisti Seimą, kai šis nepagrįstai vilkina ir nepatvirtina naujos Vyriausybės pateiktos programos, žinodamas, kad tokiam žingsniui tikrai pritar dauguma piliečių.

Taigi, Konstituciniam Teismui raginant Prezidentą paklusti esamam Seimui ir jo daugumai, ar nereikėjo paraginti ir Seimą blaiviau bei objektyviau įvertinti prezidentinių rinkimų metų rinkėjų išreikštą nuomonę, kuri aiškiai parodė jau dabartinį žmonių požiūrį į Seimo daugumą ir Vyriausybės darbą. Manyti, kad po prezidenti-

nių rinkimų niekas iš esmės nepasikeitė ir keistis negali, tėra tik saldi, tačiau trumparegiška saviapgaulė.

Niekas šiandien nekalba, kad Prezidentas turėtų nesisikaityti su jį palaikusiomis (tiesa, labai pavėluotai ir kai neliko kitos išeities) didžiosiomis partijomis, ar dirbtinai programuoti kokią nors parlamentinę krizę. Lietuvai, bandančiai išeiti iš ekonominio, socialinio ir moralinio nuosmukio, gerinančiai savo tarptautinį prestižą, kaip niekada reikalingas labai geras ir pastovus visų svarbiausių valstybinių institucijų darbas. O kad visi šiandieniniai ministrai yra tinkami ir dirba labai gerai, gali atrodyti tik juos pastačiusiems ir užsispyrėliškai toliau palaikantiems politikams.

Rinkdami naująjį Prezidentą žmonės tikėjosi ryžtingesnės jo veiklos visose srityse, tikėjosi, kad atsiras ne tik tiesus ir įtaigus žodis, kuris įvardins netinkamą to ar kito ministro, prokuroro bei teisėjo darbą, bet taip pat atsiras naujos galimybės negėrai padėčiai pakeisti. Gaila, bet sausio 10 d. Konstitucinio Teismo nutarimas šias viltis paverčia iliuzija.

Į susitikimus su V. Adamkumi prisirinkdavo pilnutėlės salės. N. Freimano nuotraukoje: Lietuvos žemės ūkio inžinerijos instituto salėje.

PASAULIS IR LIETUVA

* **JAV PREZIDENTO METINĖ KALBA.** JAV prezidentas Bill Clinton metiniame pranešime tautai paragino Kongresą patvirtinti NATO plėtimą, pratęsti JAV taikos palaikymo misiją Bosnijoje, sumokėti išsiskolinimus Jungtinėms Tautoms ir patvirtinti visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo sutartį. Taip pat jis pažymėjo, kad jo užsienio politikos siekliai yra taika ir saugumas, o priešai – ekstremistinis nacionalizmas, terorizmas, tarptautinis nusikalstamumas, narkotikų kontrabanda ir ypač pavojus, kad į tarptautinių nusikaltėlių rankas gali patekti masinio naikinimo ginklas. B. Clinton pažymėjo, kad šioms tikslams įgyvendinti JAV padės parengti tarptautines taisykles XXI-jam amžiui. Prezidentas kreipsis į Senatą, kad šis patvirtintų Lenkijos, Vengrijos ir Čekijos priėmimą į NATO. Jis sakė, kad jeigu Irakas nesilaikys JT ST rezoliucijų, jam bus suduotas karinis smūgis. (Reuter)

* **NATO PLĖTIMO PRIEŠININKAI.** Vašingtonas. Kelios JAV visuomeninės politinės grupuotės pradėjo kampaniją prieš NATO plėtimą, kurios metu stengsis įtikinti JAV Senatą atmesti NATO plėtimo planus. Kampanijos organizatoriai parengė kelionę po 16 JAV miestų, kuriuose kalbės politikai ir kariškiai. Joje dalyvauja ir senatorius respublikonas Gordonas Humphries, kurio teigimu, geriausias būdas įtvirtinti demokratiją Rytų Europoje yra Europos Sąjunga, o ne NATO. Tvirtinama, kad NATO plėtimas atims nepakartojamą galimybę įtraukti Rusiją į civilizuotų tautų šeimą. (DPA)

* **GARBĖS DAKTARAI.** Sausio 28 d. Kauno technologijos universiteto Senato posėdyje nutarta šios aukštosios mokyklos garbės daktaro vardus suteikti Lietuvos prezidentu išrinktam Valdui Adamkui, Jungtinių Amerikos Valstijų Šiaurės Ilinojaus universiteto profesoriui Romualdai Kašubai bei Latvijos Mokslų akademijos nariui, Rygos technikos universiteto rektoriui Egansui Lavendeliui. V. Adamkui garbės daktaro vardas suteiktas už nuopelnus tarptautinei aplinkosaugai bei Lietuvai, įvertinant jo, kaip vieno žymiausių pasaulio gamtos saugos inžinerijos specialisto bei tarptautinių programų iniciatoriaus ir rėmėjo veiklą. V. Adamkus yra Aplinkosaugos inžinerijos instituto mokslinio žurnalo "Aplinkos tyrimai, inžinerija ir vadyba" redkolegijos narys. Profesorius R. Kašuba yra žymus vibracijų, mašinų dinamikos bei medžiagų atsparumo specialistas, pelnęs tarptautinį pripažinimą. Tarptautinės inžinerijos mokslų akademijos bei kitų prestižinių organizacijų narys E. Lavendelis yra bendros Latvijos ir Lietuvos dinamikos mokyklos įkūrėjas ir ilgametis jos vadovas, lietuvių leidinio "Vibrotechnika" redkolegijos narys. (Elta)

* **BENDRAS KOLEDŽAS.** Lietuvos krašto apsaugos ministerija pranešė, kad Lietuva, Latvija ir Estija nusprendė Estijos Tartu mieste įsteigti Baltijos karinį koledžą, kuris pradės darbą nuo 1999 m. rudens. Jame dėstys ir specialistai iš NATO valstybių bei Skandinavijos šalių. (ITAR-TASS)

* **LIETUVA IR LENKIJA.** Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, apibendrinamas sausio 26-27 d. Varšuvoje vykusios Lietuvos ir Lenkijos tarpparlamentinės asamblėjos sesijos rezultatus, sakė, kad svarstant Lietuvos ir Lenkijos sutarties dėl draugystės ir geros kaimynystės santykių vykdymą, "atsirado nemaža įtampa", nes Lenkijos parlamentarai "primetė diskusiją dėl nacionalinių mažumų problemų". Jie įrodinėjo, jog lenkų mažumai Lietuvoje "žymiai sunkiau, negu lietuvių mažumai Lenkijoje". (ITAR-TASS)

* **GINA PERVERSMININKUS.** Rusijos delegacijos atstovas Sergej Glotov Europos Tarybos Parlamentinės asamblėjos sesijoje pareiškė, kad Rusijos delegacija pastoviai kels klausimą ET PA dėl asmenų be pilietybės Estijoje bei Latvijoje padėties. Pasak jo, nenormalu, kad iš 2,5 milijono Latvijos gyventojų pusė milijono neturi pilietybės. Jis priminė, kad pastarieji yra pasitarnavę šiai "buvusiai tarybinei respublikai", stiprindami jos ekonominę galią. S. Glotov taip pat tvirtino, kad Lietuvoje esama politkalinių. Jo nuomone, tai Rusijos piliečiai – Valerij Ivanov ("už kažkokią knygą jau metus laikomas kalėjime"), Stanislavas Mickevičius ir Mykolas Burokevičius. (BNS)

* **KAS KĄ: NUSIKALTĖLIAI SPROGDINA, VALDŽIA RENGIA NAUJUS ĮSTATYMUS.** Su naujos Vyriausybės formavimu gali būti susijusi Lietuvą užplūdusi sprogdinimų banga. Tai viena iš teisėtvarkos pareigūnų nagrinėjamų versijų, teigia "Lietuvos aidas". Labiausiai įtikėtina, kad sproginiais ir kitais nusikaltimais mėginama sudaryti visišką Lietuvos teisėtvarkos neveiksnumo išpūdį. Siekiant užkirsti kelią nusikalstamumui, parengtas Asmenų turto įsigijimo ir pajamų teisėtumo įstatymas. (Elta)

* **KONTRABANDA.** Latvijos saugumo policijos pareigūnai atskleidė spirito kontrabandos srauto kelią iš Klaipėdos per Latviją tariamai į Sankt Peterburgą. Gabenamas spiritas likdavo Latvijoje. (BNS)

PASaulio LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽINIOS

PLB INSTITUCIJŲ PIRMININKAI

PLB Garbės teismo nariai savo pirmininku išsirinko **Eugenijų Čuplinską** iš Kanados, kuris PLB seime buvo gavęs daugiausia balsų. Kiti GT nariai yra Viktoras Baltutis iš Australijos, Vacys Garbonkus iš JAV, Vytautas Kutkus iš JAV ir dr. Antanas Stepanas iš Australijos. Pirmininko rinkimus, PLB valdybai paprašius, pravedė vyriausias amžiumi GT narys Vytautas Kutkus. Jis toliau tęsia GT sekretoriaus rinkimus korespondenciniu būdu. GT pirmininko adresas yra: **PLB Garbės teismas c/o Eugenijus Čuplinskas, 62 Burnside Drive, Toronto, Ontario, M6G 2M8, Canada.**

PLB Garbės teismas aiškina PLB Konstituciją ir PLJS Statutą, pasisako dėl PLB valdybos ir PLJS valdybos ir kitų PLB bei PLJS institucijų sprendimų bei veiksmų teisėtumo, pasisako principais lietuvių garbės reikalus liečiančiais klausimais. Į PLB GT gali kreiptis raštu PLB bei PLJS ir jų institucijos ir kraštų Bendruomenių bei kraštų Jaunimo sąjungų institucijos. Atskiri asmenys negali kreiptis į PLB GT.

PLB Kontrolės komisijos nariai savo pirmininku išsirinko daugiausia balsų PLB seime gausį **Algimantą Gečį** iš JAV, sekretoriumi – **Petrą Adamonį** iš Kanados ir

nare **Joaną Kuraite-Lasienę** iš Kanados. Pirmininko rinkimus, PLB valdybai paprašius, pravedė daugiausia balsų gavęs **Algimantas Gečys**. KK pirmininko adresas yra: **PLB Kontrolės komisija c/o Algimantas Gečys, 1357 Gantt Drive, Huntingdon Valley, PA 19006, USA**

PLB Kontrolės komisija tikrina PLB valdybos, PLJS valdybos ir kitų PLB bei PLJS institucijų finansinę atskaitomybę, surašo atskaitomybės tikrinimo aktus ir juos pateikia atitinkamoms institucijoms – PLB seimui arba PLJ Kongreso atstovų suvažiavimui tvirtinti.

PASIKEITIMAI PLB ATSTOVYBĖJE

Juozas Gaila, keturis metus ir penkis mėnesius dirbęs kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos atstovas PLB atstovybėje Vilniuje, 1997 gruodžio 18 d. baigė savo darbą ir sugrįžo namo į Baltimore. Jis yra buvęs PLB valdybos nariu ir JAV LB Krašto valdybos pirmininkas. Šiuo metu visus PLB atstovybės reikalus toliau tvarko administratorė **Virginija Grybaitė**, tas pareigas atliekanti jau penkeris metus. Ji palaiko kasdieninį ryšį su PLB valdybos pirmininku ir kitais nariais per elektroninį paštą arba faksą, reikalui esant ir telefonu arba paštu.

PLB valdybos pirmininko pavaduotojas **Gabrielius Žemkalnis**, gyvenantis Melbourne, Australijoje, ruošiasi vykti į Lietuvą ir ten vasario 13 d. pradeda dirbti kaip naujasis PLB valdybos atstovas Vilniaus atstovybėje. **Gabrielius Žemkalnis**, gimęs Lietuvoje, II-jo Pasaulinio karo metu gyveno Kaune, kartu su Valdu Adamkumi lankė gimnaziją ir abu su kitais jaunuoliais aktyviai dalyvavo pogrindžio kovoje prieš nacius. Naciai suėmė **Gabrielį Žemkalnį** ir išvežė į koncentracijos stovyklą Vokietijoje. Vėliau po karo likimas suvedė juos abu į Eichstaetto lietuvių gimnaziją Vokietijoje, kurią jie baigė. **Žemkalnis** išvyko į Australiją, o **V. Adamkus** į JAV. Dabar likimas vėl suveda juos į Vilnių, kur **Gabrielius Žemkalnis** atstovaus 30-tyje kraštų veikiančiai Pasaulio lietuvių bendruomenei, o naujasis Lietuvos Respublikos Prezidentas rūpinsis visais lietuiviais – Lietuvoje ir užsienyje.

PLB atstovybė jau daugiau kaip 5 metai veikia Seimo III rūmuose, antrame aukšte. Per atstovybę palaikomi ryšiai su Seimo ir Vyriausybės nariais, Lietuvos spauda, radiju, televizija, Lietuvos mokslo, kultūros, švietimo bei visuomeninėmis organizacijomis. Pasikeičiame žiniomis, patarnaujame kraštų Bendruomenėms ir jų žmonėms įvairiais reikalais.

JAV LB ŠVIETIMO TARYBOJE

JAV LB ŠVIETIMO TARYBOS ŽINIOS

JAV LB Švietimo taryba išsiuntinėjo lituanistinių mokyklų vedėjams paramos prašymus. Pagal gautus duomenis taryba išskirstė Lietuvių fondo paskirtą paramą mokykloms. Taip pat išskirstėme Švietimo tarybos rudens vajaus metu gautus pinigus. Lietuvių fondas paramą mokykloms įteiks per savo įgaliotinius Vasario 16-osios minėjimuose. LB Švietimo taryba ją taip pat išsiuntinė mokyklų vedėjams taip pat Vasario 16-osios proga.

JAV LB Švietimo taryba išsiuntinėjo mokyklų vedėjams tradicinio piešinių ir rašinių konkurso taisyklės Konkusas baigsis kovo 31 d., todėl skatiname mokinius, nedelsiant pradėti darbą. Konkurso data nebus pratęsta. Iškilus neaiškumams, prašau kreiptis į pirm. **Reginą Kučienę** tel. 708-301-6410.

Sausio mėn. pradžioje pirmininkė **Regina Kučienė** susitiko su St. Peterburgo atsikūrusios "Saulės" mokyklos vedėja **Vida Meikuviene** ir aptarė mokyklos reikalus. Nuo mokslo metų pradžios mokykloje padaugėjo mokinių. Ši mokykla dar neturi tinkamų patalpų, suolų, lentų ir pan., tačiau su Lietuvių fondo ir LB Švietimo tarybos pagalba šie rūpesčiai bus išspręsti. Dėkojame **TRANSPAK** įstaigai ir dr. **Astai Griniūtei Vaidelienei** už leidimą naudotis jų patalpomis.

KONKURSAI LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ MOKINIAMS

JAV LB Švietimo taryba skelbia lituanistinių mokyklų mokiniams tradicinį piešinių ir rašinių konkursą. Mokiniai ypač gausiai dalyvauja piešinių konkurse.

Vaikų darželio ir pirmojo skyriaus mokiniams šių metų tema – eilėraštis "Kačiukas". Mokiniai turi sukurti 1 pieši-

60441-8680

Piešinių konkursas pradinės mokyklos mokiniams yra suskirstytas į dvi grupes. Pirmoje grupėje dalyvauja 3-4 skyrių mokiniai. Užduotis: sukurti pasaką pateiktam paveiksliukui. Rašant pasaką, būtina parašyti: kas įvyko, kur, kada, kas dalyvavo, kaip viskas vyko? Aprašymas turi apimti bent pusę puslapio.

Antroje grupėje dalyvauja 5-6-7 ir 8 skyrių mokiniai. Tema: "Jei aš būčiau rašytojas/a, kokią knygą rašyčiau?" Rašinius reikia pasirašyti slapyvardžiu. Atskiram vokelyje įdėkite lapelį, kuriame nurodyta: vardas, pavardė, adresas, telefonas, mokykla, skyrius. Siųsti: **Regina Kučienė, 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL. 60441-8680.**

Aukštesniosios mokyklos mokiniams skelbiamas rašinių konkursas. Pateiktos te-

mos:

Pirmoji tema – "Mano mėgstamiausias lietuvių rašytojas/a ir mano mėgstamiausias jo/s kūrinys." Parašyti rašytojo biografiją, pasirinkto kūrinio santrauką ir paaiškinti, kodėl yra mėgstamiausias.

Antroji tema: "Jeigu aš būčiau rašytoju, rašyčiau tokias knygas... ir kodėl?"

Trečioji tema: "Kartą gyvenau..."

Ketvirtoji – laisva tema.

Rašinio apimtis turi būti mažiausiai 400 mašinėle rašytų žodžių. Rašinius pasirašykite slapyvardžiu, įdedami atskirą užlipdytą vokelį su vardu, pavarde, adresu, telefonu, mokykla, klase. Viską išsiųsti ne vėliau, kaip iki kovo 31 d. šiuo adresu: **Regina Kucas 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL. 60441-8680.**

LAUKIAME VISŲ, ATVYKSTANČIŲ Į FLORIDOS LIETUVIŲ DIENAS!

1998 m. vasario mėn. 20-22 d. Šv. Judo Katedros centre
5815 5th Ave. North, St. Petersburg, Floridoje

PROGRAMA:

Penktadienis – vasario 20 d. – golfo ir teniso žaidynės.

Šeštadienis – vasario 21 d. 10:00 v.r. – Lietuvių dienų atidarymas ir vėliavų pakėlimas.

10:30 – 5:00 p.p. – Parodų apžiūrėjimas: įvairios dainos bei tautinių šokių pasirodymai
Lietuviška kavinė – 9:00 – 5:00 p.p.

7:00 v.v. – Pokylis su šokiais ir menine programa.
Sporto varžybų laimėtojų bus įteikti pažymėjimai.

Sekmadienis – vasario 22 d. 9:00 – 12:00 – Parodų apžiūrėjimas

12:30 p.p. – Iškilmingos mišios katedroje, vadovaujant vysk. **Pauliui Baltakiui**, asistuojant lietuviams kunigams.

2:00 p.p. – Floridos Lietuvių dienų užbaigtuvės – pietūs Lietuvių klube

Mano draugė – "EGLUTĖ". V. Kučo nuotr.

PRELATO DR. J. PRUNSKIO DVIGUBAS JUBILIEJUS

90 metų amžiaus ir 65 metų kunigystės jubiliejus buvo iškilmingai atšvęstas 1990 m. sausio 11 d. Lemon-te, Ateitininkų namuose, kuriuose Prelatas dabar gyvena. Iškilmės prasidėjo šv. Mišiomis Palaimintojo arkivyskupo J. Matulaičio Misijos bažnyčioje. Bažnyčia buvo pilnutėlė. Mišias aukojo kun. A. Paliokas SJ ir kun. L. Zarembe SJ. Giedojo Misijos choras. Kun. A. Paliokas pasakė tai dienai pritaikytą pamokslą. Ir Ateitininkų namų didžiojoje salėje buvo susirinkę tiek daug Prelato draugų, kad tiesiog sunku buvo ir bepajudėti. Į salę su palyda įeinantį Prelatą, svečiai pagarbiai sutiko atsistodami ir plodami.

Šventę pradėjo jos rengimo komiteto pirmininkė Birutė Vindašienė, pasveikindama Prelatą ir visus svečius bei primindama, kad visų susirinkusiųjų vardu yra užprašyta šv. Mišių novena už Prelatą. Programą praveisti Birutė pakvietė Juozą Polikaitį, kuris šiltais žodžiais pasveikinęs Prelatą, minėjamą pradėti malda pakvietė kun. A. Palioką.

Toliau sekė sveikinimai žodžiu. Sveikino Lietuvos Generalinis Garbės konsulas V. Kleiza. St. Baras perdavė neseniai išrinktojo Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus sveikinimą ir pasveikino savo vardu. Tėv. L. Zarembe SJ sveikino "Laiškų lietuviams" vardu, kun. V. Bagdonavičius MIC – tėvų marijonų vardu, B. Juodelis – "Draugo" ir Draugo fondo vardu, B. Jasaitienė – JAV LB Krašto valdybos, visų tarybų ir jose esančių komitetų vardu, kun. R. Gudelis – Panevėžio vyskupijos ir vysk. J. Preikšo vardu, M. Rudienė – BALFo ir balfinininkų vardu, dr. P. Kisieliū – Ateitininkų Fondo ir Ateitininkų vardu, seselės kazimierietės – vienuolijos ir Marija Aukštesniosios mokyklos vardu, seselė Ramutė Budvydytė iš Pažaislio – Lietuvos šv. Kazimiero seselių kongregacijos vardu, ses. D. Kuzmickaitė – Lietuvos Moterų vienuolių konferencijos vardu, R. Penčylienė – Lietuvių Skautų sąjungos vardu (ji įteikė knygą "Lietuviškoji skautija"), S. Kuprys – Amerikos Lietuvių Romos katalikų federacijos vardu, dr. A. Razma – Lietuvių Fondo vardu, J. Variakojienė – Vydūno fondo vardu (ji apjuosė Prelatą juosta), J. Baužys – "Į Laisvę" fondo ir "Į laisvę" žurnalo vardu, B. Nainienė – Pasaulio Lietuvių centro vardu, Br. Polikaitis – Dainavos stovyklavietės direktorių tarybos vardu, dr. J. Valaitis – savo šeimos vardu, dr. J. Meškauskas – Kauno

Prelato J. Prunskio jubiliejaus minėjime. Iš kairės: LR Generalinis Garbės konsulas V. Kleiza, prel. J. Prunskis ir dr. O. Garūnienė.

draugų, kurie būrėsi apie "XX amžių" vardu, A. Pargauskas – Ateitininkų namų valdybos vardu. Visi sveikintojai pažymėjo Prelato nuveiktų darbų reikšmę Dievui, Lietuvai ir Artimui, statydami Jį pavyzdžiu bei kilnių darbų įkvėpėju, dėkodami Dievui, kad turime Prelatą dr. J. Prunskį, linkėdami Jam visokeriopos Dievo palaimos ir ilgiausių metų!

Kalbėjo ir Dr. A. Vasiliauskiene iš Vilniaus, dėstanti Vilniaus universitete ir Jėzuitų gimnazijoje – labai veikli Lietuvių Katalikų Mokslų Akademijos Istorijos sekcijos vadovė. Jai buvo duota 15 min., bet per tas minutes ji ištengė pateikti labai išpūdingą prel. dr. J. Prunskio gyvenimo apybraižą, nes ji yra autorė ir neseniai išėjusios knygos "Gyvenimas Dievui ir Lietuvai". Ji trumpai apžvelgė Prelato gyvenimą, pabrėždama jo įdomesnius ir svarbesnius momentus, jo darbus – kunigo, žurnalisto, redaktoriaus, rašytojo, visuomenininko, mokytojo ir mecenato. "Itin aktyvi mecenatoriška jubilato veikla, pradėta dar 1954 metais, o dabar sudaranti gausybę fondų, kurių trumpai apžvalgai reikėtų atskiro straipsnio. Ši veikla taip pat nukreipta lietuviybės puoselėjimui. (Pavyzdžiui, viena iš gausiausių premijų "už lietuviybės garsinimą kitataučių spaudoje"), krikščioniškųjų idealų skleidimui, mokslo, meno ir aplamai kultūros vystymui, katalikiškų organizacijų veiklos palaikymui – taigi Lietuvai. O dabar, Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, jubilatas didesnėmis ar mažesnėmis aukomis remia visas katalikiškas institucijas, organizacijas, spaudą, radiją, televiziją, mokyklas"

– sakė pranešėja.

Prelatas J. Prunskis jau 1952 m. buvo priimtas "Gyvybų rašytojų katalikų galerijos" nariu. 1987 m. šv. Tėvas jį pakėlė prelatu. 1997 m. Utenos rajono Taryba suteikė jam Utenos garbės piliečio vardą. Gausūs Prelato garbės diplomai, mecenato vardo diplomai, liudijimai, sveikinimai jubiliejų bei kitomis progomis ir kita gausi dokumentacija yra saugoma prof. dr. J. Račkausko vadovaujame Pasaulio Lietuvių Archyve.

Prelegentė pacitavo iš knygos "Gyvenimas Dievui ir Lietuvai" vysk. J. Preikšo žodžius: "Mūsų tauta – viena iš mažųjų, tačiau jos šventa žemė išaugino ne vieną plačiašakį ąžuolą, kuriais mes turime pagrindo didžiuotis ir džiaugtis... Vienas iš tokių plačiašakių ąžuolų – daktaras prelatas Juozas Prunskis... Dvigubo jubiliejaus proga linkime garbingajam Jubilatui dar ilgai darbuotis Dievo garbei ir tikinčiųjų dvasinei

gerovei. Dievo Apvaizdos ranka teveda Jus darbo ir aukos keliu".

Dr. A. Vasiliauskiene sveikino ir LKM akademijos kuri pirmoji pradėjo garsinti Prelato vardą Lietuvoje vardu. Akademinė paminėjo jo 85 m. jubiliejų, o dabar organizuoja mokslines – jubilieines konferencijas.

Baigdama ji sakė: "Dievo palaimos linki knygos autorė, uteniškai, kupiškėnai ir visi Lietuvos žmonės, besirūpinantys Tautos dvasingumu ir gerove. Garbusis Jubiliate, puoselėkite ir toliau Dievo Jums duotus talentus ir neškite juos aukštai kaip pavyzdį pasiaukojimo, darbo ir meilės Tėvynei, gyvenimo Dievui ir Lietuvai pavyzdį".

Prelato šeimos vardu žodį tarė jauniausioji Prelato sesuo dr. Ona Garūnienė. Prelato dukterėčia Rūta Sulienė perskaitė E. Vaitkevičiaus eilėraščių skirtą Prelatui, o kita dukterėčia dr. Dalia Sadauskienė perskaitė giminių iš Lietuvos sveikinimo laišką

Prelatui. Jos maža dukrytė Nora įteikė Prelatui gėlių puokštę. Aktorė Audrė Budrytė deklamavo B. Brazdžio poemą, skirtą prel. dr. J. Prunskiui.

A. Regis dar pakalbėjo apie Prelato atvykimą į JAV 1944 m. reikšmę lietuviams. Buvo gauta ir labai daug sveikinimų raštu.

B. Vindašienė įteikė Prelatui labai gražiai lietuviškais raštais ir gintaru papuoštą knygą, kurioje savo sveikinimus ir linkėjimus Jubilatui įrašė šių iškilnių dalyviai.

Prel. dr. J. Prunskis tarė labai nuoširdų ir šiltą žodį, dėkodamas visiems ir sakydamas, kad šie prisiminimai lydės jį iki pat mirties.

Visi sugiedojo "Ilgiausių metų", "Valio valio, gyvuok, gyvuok!"

Tuo iškilmingoji dalis buvo užbaigta ir buvo pradėtos vaišės. Visi dar ilgai dalinasi šio dvigubo jubiliejaus šventės išpūdziais ir nenorėjo skintis nuo visų mylimo, geroro ir labai kuklaus Prelato!

Kaip malonų šių iškilnių prisiminimą svečiai išsinešė gražiai dr. A. Vasiliauskiene paruoštą lankstinuką su Prelato gyvenimo ir veiklos svarbiausiomis datomis. Visi minėjimo dalyviai dar galėjo apžiūrėti prel. dr. J. Prunskio parašytą ar redaguotą knygą bei spausdintų straipsnių iškarpių parodą, kurią surengė R. Marchertienė.

Rengimo komitetą sudarė: Aldona Ankienė, Juozas Baužys, Giedrė Gillespie, Aldona Kamantienė, Vida Maleiškiene, Raminta Marchertienė, Alfonsas Pargauskas, Irena ir Juozas Polikaičiai, Pranas Pranckevičius, Liūdas Ramanauskas, Jūratė Variakojienė, Zita Vencloviene, Birutė A. Vindašienė (pirm.).

Aldona Šmulskšienė

Prelato J. Prunskio jubiliejaus minėjime. Iš kairės: kun. Miciūnas MIC, kun. L. Zarembe SJ, A. Kleizienė, kun. A. Paliokas SJ.

BALTIMORĖS LIETUVIŲ RADIO AUKSINĖ SUKAKTIS

Jonas Kardokas

Baltimorės lietuviai, jausdami, kad reikia išlaikyti savo tautybę ir kalbą, keletą kartų bandė leisti įvairius vietinius laikraščius, bet jie ilgai neišsilaikydavo. Vietinio lietuvių Juozo Ruzgos uošvė, gyvenanti N.J. valstijoje, pasiklausiusi Jokūbo Stuko radijo pranešimų, buvo jais sužavėta. Atvykusi į Baltimorę, ji paragino savo žentą, kartu su draugu ir kaimynu Albertu Juškevičiumi pabandyti ką nors panašaus daryti. Pasitarę su kitais Baltimorės lietuviais, jiedu ryžosi, nors ir žinojo, kad ankstesnis bandymas buvo nesėkmingas. Jie susirado WBMD radijo stotį, kuri sutiko išnuomoti laiką lietuviškai valandėlei. Ir štai 1948 m. sausio 11 d. radijo bangomis nuskaubė "Dainuok man dainą...". Už pirmąją laidą sumokėjo šv. Alfonso parapijos klebonas Dr. Liudvikas Mendelis.

Abiejų pradininkų lietuvių kalbos žinios buvo labai ribotos. Jie ruošė laidas anglų kalba ir bandė patys jas versti lietuviškai. Žinoma, tokios kalbos skambesys skaudžiai rėžė klausytojų ausis. Laimingo sutapimo dėka 1947 m. Baltimorėje pasirodė pirmieji po II Pasaulinio karo atvykę lietuviai emigrantai – Algirdas ir Galina Leonai, kurie su čia jau gyvenančia Maryte Jurkšaitė, vėliau tapusia Lietuvnikiene, padėjo taisyti ir tobulinti abiejų pasiryžėlių kalbą. Galina Leonienė, iš profesijos – pianistė, skambindavo įvairius lietuvių ir kitų tautų kompozitorių kūrinus.

1949 metais rėmėjų grupė surengė pirmąsias radijo laidų metines. Net su orkestru! Už įėjimą buvo imamas \$1.20 mokestis. Numatyta tokia programa: "Bus renkama gražuolė. Turėsite progos padainuoti lietuviškas daineles ir bus kitų, kurie jumis pradžiugins ir suteiks linksmą lietuvių tautišką vakarėlį. Grieš dešimties asmenų orkestras su geriausiomis polkutėmis." (programos kalba – originali. – J.K.)

Radijo laidų pradininkas Juozas Ruzga 1953 metais išsikėlė gyventi į Pennsylvania. Tuo laiku laidas į lietuvių kalbą vertė Birutė Čaplikaitė – būsimoji Kožicienė. Tais pačiais metais, švenčiant 5 metų sukaktį, buvo suruoštas "Talentų vakaras". Vienas iš tų talentų buvo J. Kęstutis Laskauskas, laimėjęs pirmąją vietą. Albertas Juškevičius jį ir pasikvietė, kad pagelbėtų su lietuvių kalba. Kęstutis pažadėjo laikinai padėti. Tas "laikinas" štai jau tęsiasi 45

metus!

Kęstutis Laskauskas dirbo Goetze's mėsos apdirbimo įmonėje. Joje leidžiamas laikraštėlis 1954 m. rugsėjo numeryje taip jį apibūdina:

"Kiekvieną sekmadienį nuo 12:30 PM iki 1:00 PM per WBMD radijo stotį girdite jums pažistamą balsą. Tai mėsos paruošimo skyriaus darbuotojas J. Kęstutis Laskauskas kartu su draugu tvarko ir pranešinėja lietuvių "Melody Time". Puikios lietuviškos liaudies melodijos ir šokių muzika maloni ausiai. Mes patariame kitą sekmadienį įsijungti šią stotį..." Iš to aprašymo aišku, kad įmonė savo darbuotoju – radijo pranešėju didžiuojasi ir net ragina kitus darbininkus tos programos klausytis. Gera reklama!

1958 m. rugsėjyje vėl tas pats laikraštėlis reklamuoja, kad kokybės inspektorius J.K. Laskauskas pradėjo dirbti radijo pranešėju nuo 1953 metų. Dabar jau beveik metai ši programa girdima iš kitos – WAYE stoties sekmadieniais nuo 10:15 iki 11:00 AM. Galima išgirsti gražių lietuviškų dainų ir muzikos.

1968 metais J. Kęstutis Laskauskas jau dirba Esskay mėsos apdirbimo įmonėje dešrų skyriaus vadovu, o 1977 metais jį randame besidarbuojantį McCormick prieskonių fabrike. To fabriko laikraštėlis 1979 metais išspausdino trumpą J.K. Laskausko biografiją, pažymėda-

mas, kad jis yra lietuvių "Melody Time" pranešėjas, o ši programa girdima iš stoties WITH-FM 104 bangomis sekmadieniais nuo 10:00 iki 11:00 AM.

Išlaikyti lietuvių radijo valandėlę reikėjo ir, žinoma, reikia nemažo kapitalo. Gaunamas atlyginimas už prekybinius ir asmeninius skelbimus ne visuomet padengia išlaidas. Tada į pagalbą ateina susipratę lietuviai, kurie aukoja savo radijui. Paskutiniaisiais metais lietuvių prekybininkų beveik nebeliko. Buvo ruošiami metiniai kultūriniai renginiai, į kuriuos kviesdavomės menininkus iš kitų miestų ir net iš Lietuvos, bet labai sumažėjus lankytojų skaičiui, teko jų atsisakyti. Panašiai atsitiko ir su kažkada garsiais radijo piknikais-gegužinėmis. Vis tik reikia paminėti šiuose renginiuose dalyvavusius menininkus. Tai Gina Čapkauskienė, Roma Mastienė, Nelė Paltinienė, Los Angeles vyrų kvartetas, Cleveland'o oktetas, Algirdas Grigas, Julius Kazėnas ir daug kitų.

1984 metais Lietuvių bendruomenės suruoštame vakare buvo pagerbti abu radijo laidų vedėjai – Albertas Juškus (Juškevičius) ir J.K. Laskauskas. Meninę programą atliko dabar jau afa Vitalis Žukauskas ir solistė Guoda Puzinauskaitė.

1990 metais A. Juškus dėl ligos pasitraukė iš radijo valandėlių. Likęs vienas,

(Nukelta į 9 psl.)

Baltimorės radijo valandėlių lietuviams rengėjai ir pranešėjai po sukaktuvinės laidos, įvykusios šiemet, sausio 11-ą. Iš kairės: R. Laskauskaitė-Sajauskienė, R. Reikenis, talkininkas Gintaras Buivys, vedėjas K. Laskauskas, talkininkai: Raymond Beares, Aldona Pilienė, Nijolė Dyltė-Kaltreider. (Trūksta Birutės Dulytės-Gorrell) R. Vandenberg nuotr.

KGB LIETUVOJE

Arvydas Anušauskas

(Tęsinys. Pradžia – 42 nr.)

Juos įvardindavo, kaip "gudrumą, nenuoširdumą", netgi "grobuoniškumą ir lengvo pasipelnymo siekį". Verbui kiniečių studentus, aspirantus ir stažuotojus, nuspręsta nepervertinti "neabejotino idėjiškumo" ir verbavimą sutvirtinti, gaunant žinias, kurios Kinijos interesams padarytų realios žalos. Prielaidas bendradarbiavimui stengtasi sudaryti ne tik kalbomis apie šalių santykių normalizavimą, bet ir pasinaudojant kiniečių inteligentijos siekimu praturtėti. Agentūrinius santykius nustatyti tik su gerai patikrintais šnipais, kurie yra visiškai slaptos informacijos tiekėjai arba turi galimybių ją gauti ateityje. Iki tol numatyta užmegzti pasitikėjimu pagrįstus santykius, kuomet KGB užverbuoti sovietiniai piliečiai, "Aerofloto", TASS'o pasiuntinybės priedangoje iškūrusių rezidentūrų Pekine ir Šanchajuje darbuotojai palaikytų pusiau oficialius santykius.

Iki tol sovietinėms rezidentūroms nelabai sekėsi. Beveik visiškai neturėta kinietiškos kilmės slaptų dokumentų. Daugiausia tenkintasi visiems prieinama medžiaga apie ekonomiką, prekybą (iki 87% visos informacijos). Nuo 1987 m. KGB agentūrai įsakyta gauti Kinijos karinius –strateginius planus, perspektyvių strateginės ir įprastinės ginkluotės rūšių kūrimo duomenis, išsiaiškinti, kokią šiuolaikinę technologiją Kinija gauna iš kitų šalių ir pagaliau išspręsti mokslinei techninei žvalgybai iškeltą problemą Nr. 152 – surinkti duomenis apie branduolinę ginkluotę, raketinę – techninę ir aviacinę techniką, palydovines šnipinėjimo sistemas. Kaip tai pavyko padaryti – nežinia. Tačiau aktyvėjantis Rusijos bendradarbiavimas su Kinija leidžia daryti prielaidą, jog su žinių trūkumo problema buvo susidorota.

KGB biznis

1988 m. pavasarį KGB ypač susidomėjo bendrų įmonių su užsienio partneriais kūrimu. Pradžią padarė prekyba per tarpininkus, kuomet Sovietų Sąjungoje negaminamos prekės jos uostuose buvo parduodamos už laisvai konvertuojamą valiutą. Be abejo tai sukėlė tam tikrą pagyvėjimą ir moksliniame techniniame šnipinėjime. Atsivėrė didžiulės galimybės. Suinteresuotumas prekybinių sutarčių sudarymu leido lengviau

užverbuoti perspektyvius agentus užsienio firmose. Pastovios išvykos deryboms į Sovietų Sąjungą leido nekludomai susitikinėti su agentais, derinti bendradarbiavimo sąlygas, skirti jiems naujas užduotis ir užmokėti už jų vykdymą. KGB veikiančio rezervo karininkai, įdarbinti jūrų laivininkystėje, prireikus galėjo, prisidengę sudarytomis sutartimis vykti į trumpalaikes užsienio keliones ir taip pat susitikinėti su agentais. Sutartys pirmiausia buvo sudaromos su tomis kompanijomis, kurios galėjo gauti Sovietų Sąjungai uždraustos technologijos pavyzdžių. Be to ją buvo galima gauti gana greitai ir užmaskuoti kaip įprastinę, sutartyje numatytą prekę. Taip būtų paslėptas ir sovietinio karinio-pramoninio komplekso susidomėjimas būtent tokios prekės gamimu.

Pradėjus steigti pirmąsias bendras įmones, KGB nepraleido progos išplėsti savo žvalgybines galimybes. PGU viršininko pavaduotojas gen ltn. V. Kirpičenko įsakė teritorinių saugumo komitetų pirmiesiems skyriams į savo "globą" perimti bendrą su užsienio partneriais firmų steigimo klausimą. Atsižvelgiant į kiekvienos steigiamos firmos specifiką, dar pačioje pradžioje įtraukti patyrusius agentus. Jeigu išryškėtų ypatingas firmos naudingumas, atveriantis geras galimybes šnipinėti, tuomet iš anksto reikia numatyti būdus, kaip KGB darbuotoją būtų galima įdarbinti, panaudojus kokią nors priedangą – "legendą". Kėgėbisto įdarbinimas ir jo "profesinis" pasiruošimas turėjo būti labai gerai paslėptas. Kartu su bendrųjų įmonių steigimu numatyta aktyviai dalyvauti formuojant mokslinės – techninės analizės, prekybos ar paklausos tyrimo ekspertų grupes, įtraukiant į jas užverbuotus mokslininkus.

Prasidėjus tarptautinių ekonominių ryšių decentralizacijai, KGB ieškojo ir tokio veikimo modelio, kuris padėtų ne tik organizuoti technologinį šnipinėjimą, bet ir patikimai apginti savo paslaptis. Itin perspektyvia pasirodė Vakaruose paplitusi stambių firmų darbo organizavimo forma, kuomet paslaptys ginamos ne tik valstybinių lygiu, bet ir pačioje firmoje organizuojant kontržvalgybinę veiklą. Saugos tarnybos turėjo tapti (ir kas galėtų pasakyti, jog netapo) viena iš svarbesnių KGB atramų.

PASIVAIKŠČIOJIMAI PO ŽALIUOSIUS RŪMUS

Orinoko avantiūra

Jonas Dunduras

16

Bandymai Andų indėnus įtikinti, jog atsisakyti auginti koka, sulaukia originalių pasiūlymų, ką daryti su tomis dorovės taisyklėmis bei labai įtikinančių patarimų, jog tą dorovę reikėtų aiškinti namie – gringoms, o ne pliaukšti apie ją čia, Pietų Amerikoje.

Kokaino gamyba susideda iš dviejų pagrindinių dalių. Pirmoji dalis, vadinama „de coca a pasta“ – nuo kokos lapo iki kokaino bazės arba pastos, ištraukia iš koka lapo jame esančius alkaloideus, tarp jų ir patį svarbiausią – kokaino alkaloidą. Iki tešlos formos sutirštinta masė ir yra vadinamoji kokaino pasta, kurią vietos verslininkai vadina „basuto“. Antroji gamybinio proceso dalis, vadinama „de pasta a perica“, perdirba pastą, išskiria iš jos kokaino alkaloidą ir jį sukrystalizuoja į prekybai tinkančią gryną formą, panašią į cukraus pudrą – „perica“.

Per daugelį metų, nuolat tenka susidurti su šių vietovių ypatingais dalykais: auksu, deimantais, marihuana (čia vadinama „Marimba“) bei su svarbią vietą užimančiu kokainu. Kalbantis ir klausantis (o čia žmonės mėgsta pasakoti), pokalbių temos anksčiau ar vėliau paliečia vieną kitą arba net visas tas gėrybes, nes daug įdomių istorijų neapsieina be jų. Vakaraus, prie arfos muzikos gurkšnojant romą ir klausantis „į pensiją išėjusio“ virėjo (Cocinero) istorijų gali prisirinkti žinių, be kurių šio krašto vaizdas būtų nepilnas. Juk jeigu koks bolivietis, perujietis ar kolumbietis praleistų tiek laiko Lietuvoje, kiek aš čia, argi jis neišsiaiškintų visų kugelio ar kito tautinio produkto gamybos paslapčių?

Kalbu apie šį produktą dar ir todėl, kad jo gamyba turėjo ir tebeturi didžiulę įtaką šio krašto ekonomikai. Čia kalbame apie dešimtimis skaitmenų išreiškiamas metines dolerių sumas, kurių dalis lieka vietinių piliečių tarpe. Prieš keleta metų Kolumbijos Medellin'o mafija pasiūlė vyriausybei legalizuoti kokai-

no gamybą, už tai žadėdama apmokėti visas milijardines Kolumbijos skolas užsienio bankams. Žinoma, tai buvo nepriimtina, bet gamyba ir pervežimas, pasiūla ir paklausa vis didėja. Didžiosios pasaulio galybės yra absoliučiai bejėgės ką nors pakeisti. Laikui bėgant, su kokainu, tikriausia, atsitiks tas pat kas, kas savo laiku įvyko su alkoholiu ir tabaku: pradžioje, koks nors prieštarai vertinamas produktas, jo naudojimas ir reklamavimas būna draudžiamas, vėliau ignoruojamas, dar vėliau toleruojamas, galų gale leidžiamas, o po to pasidaro madingas. Tada jau galima sakyti „amen“.

Po pietų jau buvome nuplaukę beveik du šimtus kilometrų ir artėjome prie Iniridos upės, atitekančios iš Kolumbijos gilumos, žiočių. Ją praplaukę, palikome Orinoką ir išukome į iš pietų tekančią Atabapo upę, prie kurios šiaurinio kranto, gal vos už kilometro nuo žiočių, karštoje popiečio saulėje snaudė San Fernando de Atabapo – mūsų pirmosios kelionės dienos tikslas. Čia turiu registruotis kariuomenės poste, papildyti benzino atsargas ir pasilikti nakčiai, nes liko tik trys valandos dienos šviesos. Šioje platumoje – už mažiau negu trys šimtai mylių į šiaurę nuo pusiaujo – naktis ateina labai greitai. Prieblandos beveik nėra: apie šeštą valandą jau būna tamsu. Tamsa tęsiasi iki ryto šeštos. Tas laikas yra tikra palaima gaušiams miško tvariniams, kurių visa buitis remiasi nakties tamsumu. Vietiniai gyventojai ir paupių kolonistai prie tokių trumpų vakarų ir ilgų naktų yra beveik genetiškai įpratę. Bet man, pripratusiam savo akių vokams suteikti poilsį ne anksčiau, kaip antrą valandą nakties ir turinčiam stiprų polinkį naktinei egzistencijai, praleisti dvylika valandų hamake yra tikra kančia. Kad jos išvengčiau, vėžusi dvi primusines Coleman lempas. Tačiau miegant miške, tokia šviesa ilgiau naudotis neįmanoma, nes ji netrukus prie savęs sutrauks pusę Amazonijos naktinių tvarinių. Kolonistai, kurie turi panašias lempas, jas vartoja tik išimtiniais atvejais. Eiliniams ankstyvo vakaro reikams jie degina rūkstančias alyvos lempeles. Bet San Fernando turėjo mažą generatorių ir keletą valandų elektros šviesos.

San Fernando prieplaukai tarnavo lėkštas gelsvo smėlio krantas ir, kaip ir kitur, eilė

kuolų. Laivo nosį ištraukė ant kranto, pririšome, o jame esančias gėrybes pridengėme plastikiniu užtiesalu, jog negundytume sanfernandiečių nusikalsti septintajam Dievo įsakymui (tikriausia jį prisimename). Būtų nepatogu.

Mano pareiga, kaip jau minėjau, buvo kuo greičiau siai užsiregistruoti Guardia Nacional poste, išsikūrusiame neišvaizdžioje medinėje pastogėje, netoli prieplaukos. Daug tokių besiregistruojančių, kaip aš, pro šį miestelį, matyt, nepravažiuoja, nes grupė kareivių sutiko mane su akivaizdžiu žingeidumu. Reikėjo elgtis ypač maloniai, kadangi tokio posto administracinė galia keliautojams yra labai ir labai didelė. Jie, be ypatingo gilinimosi į kelionės priežastis arba jos teisėtumą, gali bet ką pasiūsti atgal, taip pat labai lengvai gali „apgyvendinti“ kuriam laikui vietiniame kalėjime, ižiūrėję koki nors netikslumą dokumentuose arba vežamą tariamai draudžiamą daiktą. Kol Coyote su Joaquino rūpinosi benzino papildymu, mano kelionės leidimas ir pasas buvo smalsiai tyrinėjamas. Patikrinus, jog leidimas turi Isla Raton antspaudą, reiškiantį, kad aš pakeliui ten registravau, dėmesys buvo nukreiptas į mano pasą. Buvo nagrinėjamos praeitų kelionių vizos ir imigraciniai antspaudai. Manęs klausinėjo apie vieną ar kitą kraštą ir jo gyventojus: kaip man tas kraštas patiko, ar merginos ten gražios, kodėl keliauju į tokius užkampius kaip Ocamo ir Mavaca upės vienišas, be šeimos narių ar kelionės draugų. Nesugebėjau jiems tinkamai paaiškinti, jog mano artimųjų sentimentai sukasi daugiau apie Londoną, Madeirą ar Karibų salas, negu apie šią zankudų, chechenų ir moskitų, maliarijos, hepatito, amebinės ir kraujuojančios dezinterijos, bei kitų ligų kraštą. Kraštą, kuriame veisiasi naktiniai, kraują lakantys šikšnosparniai, vidurių parazitai, daugiau kaip trisdešimt rūšių gyvačių ir dviejų rūšių smaigalių. Šalį, kurios vandenyse tykoja keturiasdešimties pėdų anakondos, kai kada kandančios piranijos, duriančios rajos ir elektra trenkiantys tembladorai.

Galimybė su tais egzotiškais nemalonomais susipažinti, žinoma, yra gana didelė, bet ji retai pasitaiko atsargiam asmeniui, žinančiam jų kilmės priežastis. Tai ir turėtų atsakyti į klausimą, kodėl nekeliauju šiose platumose dažniau su artimaisiais. Kai kada pasitaiko susitikti su koku nors priimtinu kompanionu

pakelyje arba nuvykus į vietą. Bet keliauti į naują vietovę neturiu su kuo. Vieni nenori keliauti su manimi, kitų aš nenoriu. Kadais keletas jų buvo susidomėję kelionėmis, bet metams bėgant ir plaukams retėjant, žmonoms neleidžiant ir kelių juosmenims platėjant, jų šaknys giliai išsikverbė į namų grindis. Gyvenimas liko paskirtas virškinimui ir jo rezultatų stebėjimui. Vienas iš galimų kandidatų į kelionių draugus pasiūlymiu tuo, kad „Courvoisier Cordon Bleu“ konjaką maišo su „Ginger Ale“. Įdomu, ką jis tada išdarinėja mėnulio pilnatyje? Aš jo bijau. Todėl ir sėdžiu čia, San Fernando Guardia Nacional poste tylioje vienatvėje...

Posto igula man primygtinai tvirtino, jog turiu būti labai turtingas. Pasiaiškinimai, kad mano turtai daug maž patenkintų tik pranciškoniško neturtingumo normas, sukėlė jų norą pamatyti kaip atrodo dolerio banknotas. Parodžiau. Pirmasis, jį apžiūrėjęs, paklausė ar gali pasilikti jį kaip suvenyrą. Negi atsisakysi? Mano dosnumo sujaudinti, kiti keturi paklausė, ar neturiu daugiau. Turėjau. Santykiai, sušildyti mano doleriais, dar pagerėjo kai paklausiau, ar postas nesusidomėtų pašnekesį ir nuoširdesnį suartėjimą skatinančiu tepalu – pora butelių Aguardientes. Mano pasiūlymas buvo visuotinai ir audringai priimtas, bet suartėjimo momentą teko atidėti porai valandų – iki jų tarnybos pamainos galo. Tuo tarpu grįžo Coyote su Joaquino skųsdamiesi, jog benzino pardavėjas atsisako jo parduoti, nes šiandien – šeštadienis, t.y. jo religinis šventadienis, draudžiantis dirbti.

Leitenantas su vienu kareiviu tuojau pakilo, pasipiktinę, jog šiame katalikiškame krašte atsiranda tokių eretikų, sukeliančių nepatogumus jų draugams, Venecuelos svečiams. Jie mus patikino, jog benzino reikalas bus tuojau sutvarkytas, net jeigu reikėtų pakeisti ir to „benzinisto“ religiją tuoj pat, vietoje. Netrukus paaiškėjo, kad religijos keisti nereikia, o mano benzino stacionės vėl bus pilnos. Susidūręs su tokia žaibiška religine tolerancija, pajutau, jog privailau ir pats ją parodyti. Todėl nurodžiau, jog benzina tegu pila Joaquín. Pinigus, pats atskaičiavęs Gvardijos akivaizdoje, idėjau į „benzinisto“ kasos stalčių, kad jam per šventadienį nereikėtų dvasiškai susitepti, liečiant šią nešvarybę, kuri kitą dieną bus labai pageidaujama ir liečiama gėrybė.

Saulei leidžiantis, aš ir Coyote, nakvynės hamakus ir moskitų tinklus sukabinome jo pažįstamo žmogaus kieme, po palmių lapų stogu, prilaikomu šešiais stulpais. Joaquín nakvos laive, nepasitikėdamas Gvardijos budrumu. Viešbučio šiai vietai dar nereikėjo. Jo netroškau ir aš: daug įdomiau snūduriuojant suptis hamake, klausantis nakties zoologijos orkestro, pradedančio derinti savo instrumentus, vos saulei nusileidus, ir orkestrines poetas bei choralines kantatas baigiant, tik saulei tekėjimui artėjant.

Susitikti su Gvardija buvome sutare vienoje iš keletos kantių. Pakeliui, išgirdęs pro atdaras duris ir langus sklindančią giesmę, užsukau į bažnyčią. Pamaldos jau buvo pasibaigusios. Pataikiau kaip tik į paskutinio himno pabaigą. (Tęsinys – 7 numeryje)

VASARIO 16-OSIOS ŠVENTĖ
CLEVELAND'E

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 80-ies metų sukaktis bus švenčiama 1998 m. vasario mėn. 14 - 15 d.d.:

Šeštadienį, vasario 14 d., 6:30 val. vakaro Dievo Motinos parapijos salėje. Šventė vyks banketo forma, prie stalų – po 10 asmenų.

Iškilmingoje dalyje kalbą pasakys Cleveland "The Plain Dealer" Washington biuro viršininkas **THOMAS BRAZAITIS** Taip pat stengsis dalyvauti Ohio gubernatorius **G. VOINOVICH**.

Meninę dalį atliks lietuvių tautinių šokių ansamblio **"GRANDINĖLĖ"** studentų grupė, vadovaujama Aidos Bublytės-O'Meara ir Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių šokėjų grupė, vadovaujama Eglės Laniauskienės.

Po meninės dalies – banketas. Veiks baras, bus grojama šokių muzika. Įėjimas į šventę – \$12.00 asmeniui. Jaunesniems kaip 16 metų užkandžiai bus veltui.

Norinčius sudaryti atskirus stalus ar įsigyti geresnę vietą prašome iš anksto užsisakyti (pageidaujama iki vasario 7 d.) pas **V. Šilėną, tel. 531-8207** ar **A. Pautienį, tel. 383-8225**.

Sekmadienį, vasario 15 d. – iškilmingos šv. Mišios: 10 val. ryto – Dievo Motinos parapijoje. Prieš Mišias – vėliavų pakėlimas prie Laisvės paminklo; 10:30 val. ryto – šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje. Organizacijas prašome dalyvauti Mišiose su vėliavomis.

Rengla ALT Cleveland skyrlus ir LB Cleveland apylinkė

FLORIJONAS PIKTINASI

Vladas Vijeikis

Mano draugas Florijonas labai pasipiktinęs televizija, laikraščiais, radiju. Žodžiu visais, kurie kasdien diriguoja mūsų smegenų gimnastiką.

– Kur teisybė? – šaukia jis. – Užsipuolė Amerikos prezidentą. Tiesą sakant, jo veiksmus reikia pakedenti, bet šį kartą jį užpuolė be reikalo: esą jis merginas graibsto. Ir labai artimai graibsto. Vargšas turi samdyti brangius advokatus, patarėjus ir kitokius specialistus, kad kaip nors išsisuktų. Ir kam to reikia? Argi jis ne vyras? Ar mes į merginas nežiūrėjome? Ir netik žiūrėjome. Vienu tik reikia stebėtis: kaip jis turi laiko ir dar nuo žmonos nusišlėpti sugeba.

Tam jis ir prezidentas. Jeigu dėl tų reikalų prie jo kimba, tai tegul prezidentu renka eunuchą. Mano laikais taip nebuvo. Jeigu mane už merginų paglostymą į teismą būtų tempę, tai dar šiandien surakintas teismo salėje sėdėčiau. Bet dabar – madoje. Mano laikais merginos gėdijosi visiems pasakotis, ką jos išdarinėja. Ir vis tai dėl dolelių! Atrasta nauja neišsemiamą aukso kasyklą. Kaip manai, ar Lietuvos naujasis prezidentas turės tokių įdomių istorijėlių?

Florijonas sunkiai atsiduso, lyg jį slėgtų prezidento bėdos. Jis – jautrios širdies. Rūpinasi žmonių nelaimėmis. Apsiraminęs tęsė toliau;

– O dabar apie buvusį Lietuvos prezidentą. Tiesą sakant, šis titulas jam tinka, kaip eskimui – maudymosi kostiumas. Taigi šis, prieš atsisveikindamas su prezidentūra, nusiminęs, kad jo sėbras neužima šios vietos, staiga pravirko gaudžiomis ašaromis. Esą vargšas Butkevičius,

apkaltintas sukybėmis, nekalta ir neteisėtai patupdytas į cypę. O kur jis buvo anais gerais sovietiniais laikais, kai turėjo didžiulę galią? Dabar staiga pravirko gailėdamasis, savo draugo. Demokratija daro stebuklus. Žada nepasitraukti iš politinio gyvenimo. Mano manymu, jam reikėtų sugrąžinti jo seną titulą – Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius. Tiesą sakant, aš jo kitaip ir nevadinu. Man atrodo, kad Paulauskas gailisi gavęs Brazausko palaiminimą. Mat Lietuvos žmonės pamažu atbunda suprasdami, kas yra Brazauskai, Paulauskai ir kiti jų sėbrai.

Amerikos televizijoje nuskaubė džiaugsminga žinia. Bus rodomos futbolo rungtynės. Bet kokia kaina! Jau kalbama ne apie milijonus, bet milijardus. Juos sumokės trys didžiosios televizijos stotys. Pripažinkime, kad sportu domisi nedidelė žiūrovų dalis, bet apmokės visi. Net ir tie, kurie nekenčia sporto. Kaip? Televiziją išlaiko skelbimai. Kad apmokėtų tas nežmoniškas išlaidas, televizija turės pakelti skelbimų kainas. Skelbėjai bus priversti padidinti mūsų perkamų produktų kainas. Tuo būdu netiesiogiai mes mokėsime už mums nereikalingas sporto programas.

Bet tai yra menkniekis, palyginus su tais mokesčiais, kuriuos priversti mokėti, visiškai nenorėdami, piliečiai. Kad ir milijoninė parama Izraeliui. Labai mažai žmonių tam pritaria, o arabų kilmės amerikiečiai negali pakeisti. Bet politikieriai nusprendžia ir neatsiklausdami eikvoja mūsų pinigus.

Kažkuris Rusijos ministeris pareiškė, kad Lietuvos okupacija buvo teisėta. Mat tada **nebuvo tarptautinio įstatymo, draudžiančio užpulti kaimynus**. Klausimas: tad kodėl rusai gynėsi nuo Hitlerio? Juk tai buvo visai teisėtas užpuolimas. Visokių pateisinimų girdėjome iš sovietų, bet šitokio keisto dar nebuvo.

SPORTO ŽINIOS

JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Šiemet Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks 1998 m. gegužės 9 ir 10 dienomis, Detroite, MI. Jas vykdo Detroito LSK "Kovas". Varžybos vyks berniukams ir mer-

gaitėms šiose klasėse: B – gimusiems 1982-83 m., C – 1984-85 m., D – 1986-87 m., E – 1988-89 m. ir "molekulių" – gimusių 1990 m. bei jaunesnių). Pasiterauti: **Algis Rugienius, 3620 Burning Tree Dr., Bloomfield Hills, MI 48302-1511**. Tel. ir faksas: 248-642-7049.

BALTIMORĖS LIETUVIŲ RADIOJAUKŠINĖ SUKAKTIS

(Atkelta iš 7 psl.)

Kęstutis susiorganizavo grupelę jaunesnių lietuvių, kurie padėjo ruošti angliškų pranešimus. Tai Regina Laskauskaitė-Sajauskienė, Birutė Dulytė-Gorrell, Nijolė Dulytė-Kaltreider, Aldona Drazdytė-Pilienė, Gintaras Buivys ir Ray Beares. Ričardas Reikenis ruošia pranešimus iš Lietuvos lietuvių ir anglų kalbomis, vadinamus "Nuo sekmadienio iki sekmadienio". Juos galima išklausti bet kuriuo paros metu, paskambinus J. K.Laskausko įtaisytu specialiu telefonu (410) 247-3509.

Per tuos 50 metų "Lithuanian Melody Time" buvo perduodama iš 9 skirtingų stočių. Tai ilgiausiai be pertraukos išsilaikiusi etninė programa. Šiemet, sausio 11 d. 50-mečio minėjimas pradėtas lietuvių parapijos šv. Alfonso bažnyčioje (gaila, be lietuvių kunigo) šv. Mišiomis už gyvus ir mirusius šios ra-

Baltimorės radijo valandėlių lietuviams vedėjas Kęstutis Laskauskas (viduryje) su pranešėju Ričardu Reikenu ir ilgamete talkininke – Regina Laskauskaite-Sajauskiene. R.Vandenberg nuotr.

dijo programos rėmėjus ir jų šeimas. Po Mišių vedėjas su pagalbininkais nuvyko į radijo WBMD stotį šios dienos suaktyvinei laidai. Ji buvo pradėta daina "Dainuok man dainą", kaip ir 1948 metais. Visi pagalbininkai turėjo pro-

gos pakalbėti, palinkėti vedėjui ir programai dar ilgai išsilaikyti. Programa baigta buvusio pagalbininko ačiū J. Kazlausko ir daugelio kitų mėgiamomis dainomis – "Aras" ir "Ažuolai".

ISTORINĖS "CAVALIERS" – "BLAZERS" RUNGTYNĖS

Dr. Viktoras Stankus

Amerikos žiniasklaida iš anksto išreklamavo istorinį milžiną – 7' 3" ūgio lietuvių krepšininką – "centrą" (vidurio puolėją) susitikimą. Apie tai, kad sausio 20 d. "Cleveland Cavaliers Gund" arenoje NBA (National Basketball Association) rungtynėse susigrums Cleveland "Cavaliers" žaidėjas Žydrūnas Ilgauskas ir "Portland Blazers" vidurio puolėjas Arvydas Sabonis, buvo gerai žinoma. Tur būt pirmą kartą Amerikos krepšinio rungtynėse dalyvavo tiek daug lietuviškos žiniasklaidos atstovų: Gintautas Alksninis iš "Lietuvos ryto", Aldona Stempuzienė ir Greg Priody iš Cleveland, OH lietuvių radijo, Viktoras Memėnas iš Detrito lietuvių radijo, dr. Viktoras Stankus, fotografas Vladas Bacevičius ir Kristina

Stankutė – "Dirvos" atstovai, Algis Zaparackas – Detrito lietuvių radijo laidų vedėjas, šiose rungtynėse atstovavęs Čikagos dienraštį "Draugą", Kęstutis Pocius iš Čikagos, atstovavęs žurnalą "Lithuanian Heritage" ir kt.

"Cavaliers" komandos atstovai – Bob Zink ir S. Schur, atsakingi už ryšius su spauda, sutvarkė jos atstovų leidimus. J.Gilham nuvedė lietuvių žurnalistų grupę į "Gund" areną, aprodė salę ir supažindino su žaidėjais. Su Žydrūnu Ilgausku trumpai pasikeitė vienu kitu žodžiu ir palinkėjome sėkmės šiose rungtynėse. Ilgėliau teko pasikalbėti su Arvydu Saboniu, kurį iš arčiau retai matome. Skirtingai nuo vaizdo, stebimo per televiziją, kai

ekrane žmogui tarsi uždedama po kokius 20 svarų, A.Sabonis iš tikrųjų pasirodė esąs lieknėsnis, labai atleistiškas. Todėl jis ir gali taip grakščiai judėti krepšinio aikštėje.

Su Arvydu kalbėjomės ne tik apie sportą. Užklausė, ar domėjosi Lietuvos Prezidento rinkimais ir ką galvoja apie jų rezultatus, sportininkas atsakė, kad gilesniam domėjimuisi labai trūksta laiko. Visą dėmesį ir jėgas tenka atiduoti NBA. Per metus būtina pasiruošti apytiksliai 63 rungtynėms, o vasarą, grįžus į Lietuvą, susitvarkyti aplink namus, pasirūpinti šeimos rūpesčiais, gal dar suspėti kiek paatostogauti. Jis pažymėjo:

– O juk gal dar reikės atstovauti Lietuvą olimpinėse (Nukelta į 10 psl.)

Arvydas Sabonis – lietuvių apsuptyje. V.Bacevičiaus nuotr.

ISTORINĖS RUNGTYNĖS

(Atkelta iš 9 psl.)

žaidynėse.

Kaip matome, A. Sabonis dar ne visai "užtrenkė" duris dalyvavimui Lietuvos krepšinio komandoje artėjančioje olimpiadoje. Kad Arvydas ir toliau lieka "aiškiai lietuviškai" nusiteikęs, matome iš jo atsakymo į klausimą "Ar gražios lietuviškos, lyginant su amerikoniškomis?" Jis pasakė:

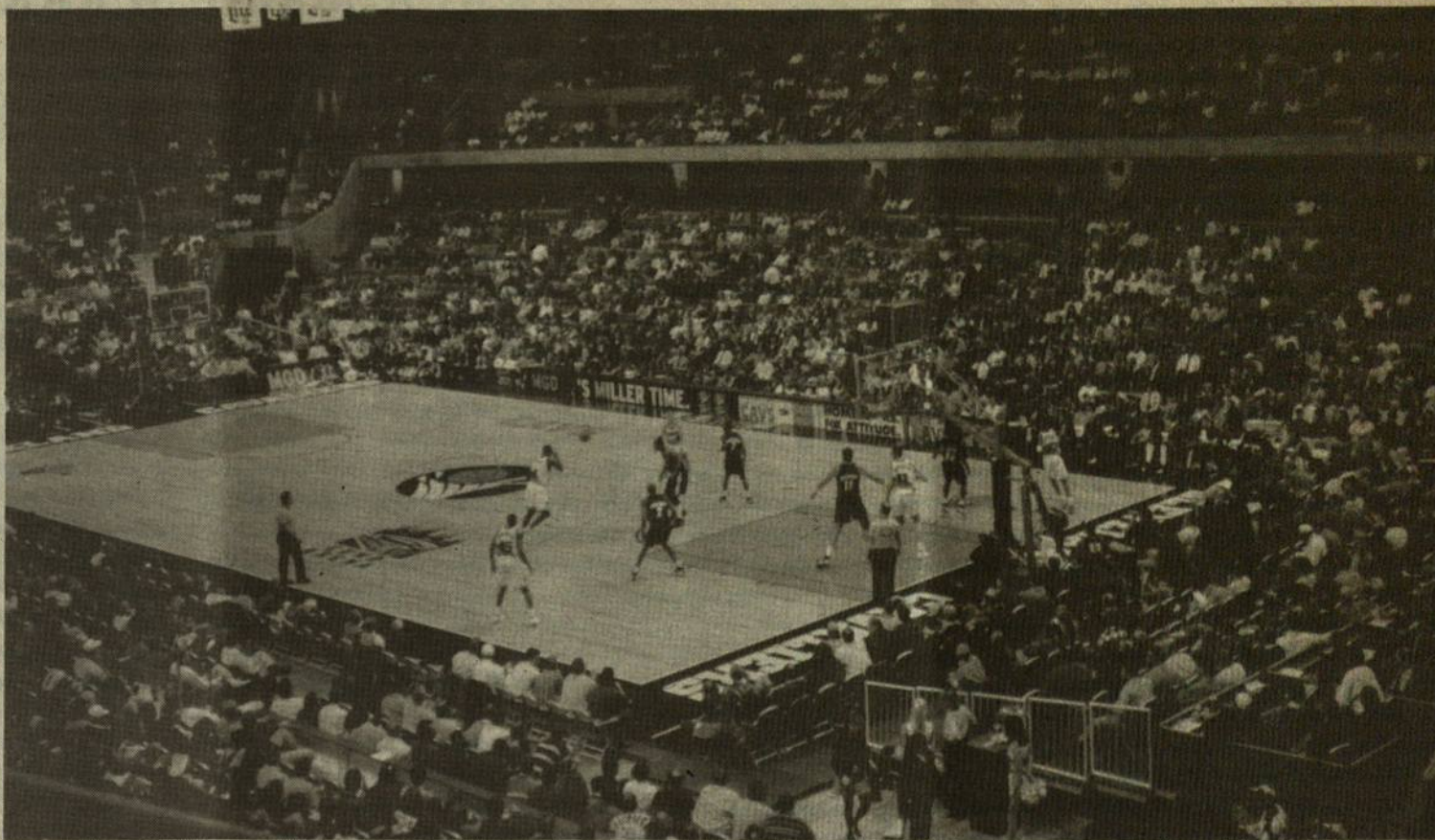
– Na, gal yra viena kita gražesnė amerikoniškos televizijoje. O atvažiuokit į Lietuvą ir pamatysit, kokios gražios net eilinės lietuviškos, vaikščiojančios Lietuvos gatvėse, pavyzdžiui, Kaune, Laisvės alėjoje.

Kai užklausia apie artėjančią jo kovą su Ilgausku, A. Sabonis ištare:

– Mes gi – krepšininkai, tai ir privalome kovoti per rungtynes...

Žinoma, ir kovojo Žydrūnas prieš savo jaunystės idealą, o Arvydas – prieš beko-piantį į krepšinio aukštumas jaunuolį. Prieš pat rungtynių pradžią susitiko abu krepšininkai, turintys ne tik vieno-dą ūgį, bet ir pažymėti tais pačiais – vienuoliktaisiais numeriais. Broliška lietuviškai pasisveikino aikštės centre, o po to kovojo savo komandų labui. Žydrūnas įmetė 14 taškų, o Sabonis, kurį Ilgauskas intensyviai dengė, įmetė 6 taškus. Bet "Portland Blazers" laimėjo prieš "Cavaliers": 86-84. Tačiau gana įdomu, kad kitose rungtynėse, vykusiose tą pačią savaitę, prieš "76-ers" Sabonis pelnė net 30 taškų.

Visiems mums didžiulį išpuolį darė talentingi lietuvių krepšininkai. Galėjome patys įvertinti jų vikrias rankas, kurias taip giria amerikiečiai – krepšinio specialistai. Juk būtent todėl "Cavaliers" vyriausiasis vadybininkas (general manager) Wayne Embry, samdantis naujus žaidėjus, įtraukė Ž. Ilgauską į šią garsią komandą. Jam krito į akis ne tik jo techniniai duomenys, bet ir darbštumas, pasišventimas savo amatui, nusi-teikimas kovoti komandos labui. Tas sportininko savybes

Rungtynių tarp "Cavaliers" ir "Blazers" akimirka.

V. Bacevičiaus nuotr.

minėjo ir treneris Mike Fratello. "Sport Magazine" apžvalgininkas Michael Bradley taip apibūdino: Ž. Ilgauskas ir daugiau patirties turintis A. Sabonis atnešė daug įvairumo ir įdomesnės taktikos bei taiklumo į NBA, o ne vien iki tol vyravusį grubų veržimąsi ir fizinę jėgą.

Iš tikrųjų tai buvo įspūdingos rungtynės, kuriose žaidėjų nuotaką entuziastingai kėlė daugiau kaip 150 lietuvių žiūrovų grupė su savo plakatais, šūkiais, dūdomis ir lietuviškomis vėliavomis. Kad mūsų tiek daug susirinko, tikrai verta padėkoti uoliam "Dirvos" savaitraščio pagalbininkui Remigijui Bistrickui, kuris vadovavo bilietų į šias varžybas pirkimui kartu su Dr. R. Augiu. Tai buvo tikrai gražios pastangos suburti lietuvius, įjungti tokius naujus jų sambūrius, kaip "Gija".

Amerikos spaudai tas lietuvių dalyvavimas, visas tas vakaras su lietuviškos spaudos atstovais, lietuvių krepšininkų dvikova ir lietuvių žiūrovų spūstimi, tiesiog atrodė kaip kokia manifestacija, kurią jie apibūdino labai maloniais teiginiais: "A Lithuanian Happening", "A Lithua-

nian Street Party". Visa tai aprašė "USA Today", "The Oregonian", "Akron Beacon Journal", "News Herald", "The Plain Dealer". Tai perdavė "FOX – channel 8" televizija, kitos televizijos ir radijo stotys.

Ypatingai gražiai lietuviškas gaidas išryškino "The Plain Dealer" sausio 21 d. numeryje apžvalgininkas Bud Shaw skiltyje "Ilgauskas Dream Becomes Reality". Jame ne tik pateikiamas iš-

samus rungtynių ir viso vakaro aprašymas. B. Shaw cituoja savaitraščio "Dirvos" atstovą dr. V. Stankų, išskirdamas jo mintis, kad lietuviškojo krepšinio tradicijos atlaikė sovietmetį, kad laisvame krašte dabar rungtyniauja jau laisvos Lietuvos krepšininkai. Pažymima, kad A. Saboniui buvo žymiai brangesnis laisvai Lietuvai laimėtas bronzos medalis olimpiadoje negu "auksas", iškovotas žaidžiant sovietų komandoje. Panašiai,

gana teigiamą požiūrį išsakė ir Portland, Oregon laikraščio "The Oregonian" apžvalgininkas Steve Brandon.

O gražiausia, kad po šių rungtynių nors ir pavargęs, "senasis vilkas" A. Sabonis kartu su irgi pavargusiu "jaunikliu" Ž. Ilgausku susitiko su ta 150 lietuvių grupe, kad užrašytų savo autografus paspaustų jų lietuviškas rankas, ko ypatingai laukė jaunimas. Arvydas pakvietė Žydrūną pas save į svečius, kai "Cavaliers" žais Portlande.

VERTA APLANKYTI

• **Vasario 6-7 d.** – Pasaulinis šokolado festivalis Clev. Council on World Affairs sponsors 3rd Annual Chocolates of the World Festival – . The Avenue, Tower City Center, Public Sq. Tel. 216/781-3730.

• **Vasario 6-8 d.** – Tarp-tautinė operos apžvalga. The Clev. Inst. of Music: "opera-in-the-Round – With an International Flavor" Vasario 6 ir 7 d. 8:00 v.v.; Vasario 8 d. 3:00 val. p.p. 11021 East Blvd. Tel. 216/ 791-5000, ext. 411.

• **Vasario 6-8 d.** – Opera "Orfejus ir Euridikė". Clev. Opera: "Orpheus and Eurydice". Vasario 6 ir 7 d. 8:00 v.v.; vasario 8 d. 2:00 val. p.p. The State Theater, 1519 Euclid Ave. Tel. 216/241-6000.

• **Vasario 8 d.** – balandžio 12 d. – Vatikano lobiai: dailės kūrinių paroda iš Popiežiaus kolekcijos. Vatican Treasures: Early Christian, Renaissance and Baroque Art from the Papal Collections. The Museum of Art. 11150 East Blvd. Tel. 216/421-7350.

• **Vasario 9, 16 ir kovo 2 d.** – Šiuolaikinė verslo vadyba. Lakeland Community College. 23rd Annual Mana-

gement Lecture Series: "Today's Management Challenges". Skambinti Ted Valvoda, 440/953-7339.

• **Vasario 12-14 d.** – Sveikatos apsaugos paroda.

American Res Cross: "A Gift of Life", Health and Safety Fair Pavillion Mall, 24055 Chagrin Blvd., Beachwood. 9:00 v.r. – 6:00 v.v. Nemokamai. Tel. 216/514-6060.

A. † A.

STASIUI KAŠKELIUI

Lietuvoje mirus, jo dukrai – Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdybos sekretorei dr. LAIMAI ŠIMULIENEI, jos šeimai bei kitiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Amerikos Lietuvių
Tautinės sąjungos valdyba

A. † A.

EMILIJAI ŠILGALIENEI (Baltimore, MD)

mirus, reiškiame gilią užuojautą sūnams EUGENIJUI ir RIMUI, jų šeimoms bei artimiesiems ir kartu liūdime.

Juozas, Janina ir Rimas Biliūnai
Jonas ir Stasė Kazlauskai

Augytė ir K. Stankutė "Cavaliers" ir "Blazers" rungtynėse. V. Bacevičiaus nuotr.

RENGINIŲ KALENDORIUS

• VASARIO 14-15 dienomis – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 80-mečio sukakties minėjimas.

• VASARIO 28 d. – "Žaibo diena-1998" – Metinis LSK "Žaibo" renginys Lietuvių namuose.

• KOVO 1 d. 4 v. p.p. – Lietuvių Karių Veteranų sąjungos "Ramovė" Clev. skyriaus metinis narių susirinkimas įvyks Lietuvių namų žemutinėje salėje.

• KOVO 28 ir 29 d. – Šiaurės Amerikos lietuvių senjorų (vyresnių kaip 35 m.) krepšinio turnyras Dievo Motinos parapijos salėje ir Boromeo seminarijoje.

• BALANDŽIO 4-5 d. – Šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas.

• BALANDŽIO 5 d. – Kaziuko mugė. Rengia Cleveland, OH skautija.

• BALANDŽIO 19 d. – Šv. Jurgio parapijos Atvelykio stalias – parapijos salėje.

• GEGUŽES 10 d. 11:30 v. ryto – Motinos Dienos prieš-

piečiai – parapijos salėje. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba.

• GEGUŽES 25 d. 8:30 v. ryto – Memorial Day: apeigos, šv. Mišios, pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 14 d. Pabaltiečių tragiškojo birželio minėjimas – šv. Jurgio parapijoje.

• LIEPOS 19 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šv. Jurgio parapijos sodyboje.

• SPALIO 17 d., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje koncertuos Lietuvos partizanų ansamblis "Girios aidai".

• LAPKRIČIO 15 d. – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

PENSININKŲ KLUBO ŽINIOS

Paruošė Jonas Kazlauskas

Sausio 8 d. įvyko metinis pensininkų klubo susirinkimas, kuriame išrinkta nauja valdyba. Ją sudaro šie asmenys: Stepas Butrimas, Nora Čečienė, Regina Čiuberkienė, Jonas Kazlauskas, Pranas Razgaitis, Vytautas Staškus ir Jonas Velička.

Šiais metais klubas švenčia 25 metų sukaktį. Jo įkūrėjas ir pirmasis valdybos pirmininkas buvo Antanas Mikoliūnas. Po jo valdybos pirmininkais buvo: Viktoras Mariūnas, Kazys Žiedonis, Balys Steponis ir Jurgis Malskis.

J. Malskis, kuris šiais metais pasitraukė iš valdybos, yra aktyvus visuomenininkas, ryžtingas ir veiklus žmogus. Jis savo energiją ir organizacinius gabumus parodė, ilgą laiką vadovaudamas JAV LB Klyvlendo

(Cleveland, OH) apylinkės pirmininku. Per 12 metų mūsų telkinys pasižymėjo aktyvia kultūrine ir visuomenine veikla. J. Malskio vadovavimo Pensininkų klubui laikotarpis, kuris tęsėsi vienuolika metų, buvo gana sėkmingas. Klubas išaugo kaip gausiausia ir veikliausia Klyvlendo lietuvių telkinio organizacija. Pernai J. Malskis buvo pakeltas į pensininkų klubo garbės narius. Visi klubo nariai linki sėkmingų bei sveikų ateities dienų, kurių jis pilnai užsitarnavo.

Naujoji valdyba posėdyje, įvykusiame sausio 14 d. pasiskirstė pareigomis: Vytautas Staškus – pirmininkas, Pranas Razgaitis – vicepirmininkas, Jonas Velička rūpin-
sis ūkio reikalais. Kiti val-

dybos nariai pasiliko eiti tas pačias pareigas, kurias jie turėjo anksčiau.

Vasario mėnesio gimtadienį švenčia šie klubo nariai: Albina Bakūnienė, Kazys Gaižutis, Jadvyga Ilendienė, Ignas Janavičius, Pranas Joga, Ona Maželienė, Aleksas Petrauskis, Vacys Rociūnas, Ona Skardienė, Valerija Spirikaitienė, Elena Šarkauskienė, Vytautas Vilkutaitis.

Balandžio 26 planuojama išvyka į Čikagą. Dalyvausime operetės "Čigonų baronas" spektaklyje.

Klubo narių suėjimas įvyks vasario 5 d. Lietuvių namų viršutinėje salėje 2:00 p.p. Kviečiame visus dalyvauti.

Jonas Kazlauskas

PARAMA VASARIO 16-OSIOS GIMNAZIJAI

Mieli Vasario 16-osios gimnazijos rėmėjai:

Reiškiu gilią padėką visiems dosnios ir taurios širdies aukotojams, kurie 1997 metais šelpėte Vasario 16-osios gimnaziją per 142-ąją būrelį Klyvlende.

Ypatingai dėkoju tiems nariams, kurie visai neparginti atsiunčia gimnazijai auką ir naujiems nariams, kurie, savo noru atsiųsdami auką, įstoja į būrelį. Jūsų visų geradarystė suteikia jėgų ir džiaugsmo lėšų rinkėjai. Tęskime ir toliau šį didelį lietuvišką darbą.

1997 metų aukotojų sąrašas:

Klyvlendo Lietuvių Bendruomenė..... \$100

"TAUPA" Lietuvių kredito kooperatyvas.....	100	Henrikas Stasas.....	15
Irena Satkienė.....	50	Antanas Styra.....	15
Juozas Pivoriūnas.....	30	Vladas Bačiulis.....	12
Roma Čepulienė.....	30	Vladas Bacevičius.....	12
Dalia Armonienė.....	25	Nora Čečienė.....	10
Henrikas Macijauskas.....	25	Beatričė Pautienienė.....	10
Valiutė Dancho.....	25	Valentina Skarnus.....	10
Juozas ir Marija Mikonai	25	Genovaitė Rastauskienė...	10
Grazina Varnelienė.....	25	Joana Stepienė.....	10
Viktoras Šilėnas.....	25	Vanda Stimburiene.....	10
Juozas ir Rėda Ardžiai.....	25	Joana Račyliene.....	10
Elena Nainienė.....	24	Stefanija Radzevičiūtė.....	10
Jurgis Malskis.....	20		
Vincas Apanius.....	20		
Ona Naumanienė.....	20		
Jonas Gudėnas.....	20		
Petras ir Natalija Bieliniai	20		
Vytas ir Albina Bakūnai..	20		
Donatas ir Rima Nasvyčiai..	20		
Dr. Vitoldas Gruzdis.....	20		
Grazina Natkevičienė.....	20		
Jadvyga Dautienė.....	20		
R. ir R. Sliažai.....	20		
Aleksas ir Julija Spirikačiai			

Izabelė Jonaitienė

Juozas Grauzinis atsiuntė 200 dolerių auką "Vilties" draugijai, pagerbdamas ačią Dr. Leono KRIAUCELIŪNO atminimą.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą lūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su Lietuvos avialinijomis

Rita Staškutė-Zvirblienė

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

Paskutinė skiltis

PASKUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Liūda Stungevičienė

Šiandieną visi esame nuostabiai gudrūs tokie dar pakenčiamai vikrūs ir judrūs. Visi viską žinome, viską išmanome, pažįstam asmeniškai Jelciną ir net Sadamą. Arafatas, Klintonas ir iš Izraelio Natanjahū, bei kiti garsūs vadai iš visokių pasaulio šalių pas mus į namus per "ty-vy" ateina ir pasako: kas, kur ir kada kelia "vainą". Salone ir net miegamajame jie mus aplanko, pasipasakoja, kur kas mes akmenį, veš labdarą ar šaus iš patrankos! Žinome viską apie Ameriką, Afriką, Aziją, Europą ir net apie Kanadą gražiąją. Tik nedaug težinome apie Lietuvos naująją vadą. Aišku, kad jis – ne iš mafijozų ir ne kagebistas. Jis – iš Čikagos! Tikras lietuvis – kapitalistas!

* * *

Apie Lietuvą sužinome per faksą ar internetą per laiškus, laikraščius ir radiją mūsų numylėtą. Per televiziją Lietuvos nedaug mums parodo... Gal jų stabilizacija ar prichvatizacija nusibodo? Lietuvos gudrieji yra baigę mokslus marksistų, kurie neprilygstami kapitalistams! Amerikonai kalba apie pažangą ir demokratiją, lietuviai, nors ir kalba, bet ... palaiko sovietiską stabilizaciją. Vakaruose žmonės renka aukas, paskolas duoda, Rytuose tēbelaiko atkišta kiaurą puodą. Amerikoje dėl žemiškų lobių kartais kažką nušauna. Lietuvoje – dar per labdarą ir prichvatizaciją gauna. Kapitalo šalį reikia dirbti ir mokesčius valdžiai mokėti.

Lietuvoje dar galima valdžią apgaudinėti. Lietuvos stabilizatoriai, prichvatizatoriai – po apsigavimo verslininkais, komersantais, reketininkais pasivadina. O tokių niekas negaudo ir nebaudžia, visi jų bijo... ir įstatymai jų nebeskriaudžia.

* * *

Įdant paspartintų veiklą Kanadoje prezidentas paskyrė mums ambasadorių! Rinkimų metu visi mes galėjome pas juos į Otavą važiuoti su vėju.

Otavoje galėję rimtai pabalsuoti, žiemužės keliais vėl namo parlinguoti. Galėjome balsuoti tikrai – net paštu Kanados paštininkų streiko metu! Daug į prezidentus kandidatų, daug mylių važiuoti... Tik gudrūs lietuviai taip gal' sugalvoti! Tėvynės sąjungos valdyba pagalbon atėjo per konsulą Lapą, Toronte, balsuotojus priiminėjo... Blogai, gerai ar kitoniškai, bet beveik per stebuklą išsirinko Lietuva prezidentą AMERIKONIŠKĄ!!! Išsirinko lietuviai Valdą Adamkų komunistams – visai nepalankų!!! Linkim sėkmės, kad 5, o gal ir 15 metų sąžiningai valdytų ir Lietuvą nuo mafijos bei kagebistų valytų. Linkim lietuviams darbui parodyt ukvatą ir "čierkos" daugiau nebekelt "dėl sveikatos", kad "pilstalas" ir "kaukolinė" neplauktų per Lietuvą – mūsų Tėvynę! Nes taptų kalnu net Adamkus, vos spėjęs pačiupt Lietuvos durų klemką: už buvusio prezidento palikimą arba už dolerių maišo neatvežimą. Kviečiam visus į tą posovietinį pliažą, reikia padėt Lietuvoj padaryti drenažą nuo "pilstalo" ir "kaukolinės", nuo rusiškos vodkos ir nuo "kristalinės". Gal jau užteks labdarų ir aukų – gal be labdaros atsiras giminių! Juk mylime Lietuvą mes iš širdies ir linkime jai geresnės ateities!

L.S. Hamilton, Canada

Socialinio skyriaus veikla 1996/97 metais

Maždaug prieš dešimtį metų JAV LB Cleveland, OH apylinkės Socialinis skyrius, vadovaujamas Marijos Mikonienės, pakvietė savo nares dalyvauti šalpos darbe. Pagal Angelės Staškuvienės pasiūlymą buvo susitarta gaminti koldūnus ir, juos pardavus, uždirbtais pinigais paremti įvairius projektus Lietuvoje ir "savame kieme". Pradžioje vykę tik proginiai susirinkimai ilgainiui virto pastoviu mėnesiniu apie trijų dešimčių moterų darbu. Pateikiame šio

darbo nuo 1996 spalio iki 1997 spalio metinę apyskaitą.

Gauta už pagamintus koldūnus \$ 4,408. Užgavėnių pusryčių pelnas – \$610. Viso pajamų \$5,018.00.

Išmokėta:

Sibiro tremtinių ir politinių kalinių šeimoms \$ 2,000;

Dievo Motinos parapijai (jos patalpomis naudojamos) – \$500. Užgavėnių pusryčių pelnas (\$610) taip pat paskirtas Dievo Motinos parapijai;

\$1,000 – Jėzuitų gimnazijai, esančiai Vilniuje;

Į Tomo Aurylos sąskaitą perduota \$ 200.

Iš viso išmokėta \$ 4,310.00.

Kai 1994 metų pabaigoje mūsų mieste lankėsi Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas Balys Gajauskas, LB soc. skyriaus pirmininkė Marija Mikonienė su Ona Šilėnienė paprašė jį tarpininkauti, remiant vargan patekusius buvusius tremtinius. Jam sutikus, buvo rasta galimybė siųsti pinigus tiesiogiai LPKTS rekomenduotiems asmenims – pagal Sąjungos prisiųstas anketas su tiksliais remiamųjų adresais, suteikiant mums galimybę pasitikrinti, kas gauna mūsų siunčiamą paramą. Kasmet du kartus per metus pasiunčiame dešimčiai asmenų po šimtą dolerių. Gauname laiškus, kuriuose mums pranešama, kad parama gauta ten, kur buvo siunčiama. Šiais metais jau turime trečią dešimtį anketų asmenų, kuriems netrukus bus išsiųsta po pirmąją šimtą.

Turėjome ir apyvartinių išlaidų. Jau antrajai (pirmoji prieš metus sudegė) teslos maišymo mašinai pavargus, teko pirkti trečiąją. Sumokėjome 213 dol. Pritrūkome vietos šaldytuvuose šaldyti didesnius kiekius koldūnų. Į talką atėjo ponas Aleksas Petrauskis, padovanojęs didelį šaldytuvą. Jo pervežimas kainavo 70 dolerių.

Džiaugiamės ir didžiuliam savo ištvermingomis narėmis, kurios jau daug metų nepavargsta dirbti, kad galėtų savo artimui džiaugsmą suteikti. Didžiai vertiname ir savo ištikimus koldūnų vartotojus, kuriems mūsų koldūnai vis dar tebėra skanūs. Ir jie prisideda prie šalpos darbo.

O. Šilėnienė

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

ATLANTA IMPORT EXPORT

"Atlantic Express" skyrius Cleveland'e

Litma Import-Export, Inc.

639 EAST 185 STREET

CLEVELAND OH 44119

tel. (216) 481-0011

Klientams pageigaujant, nuo Naujųjų Metų viena valanda pasikeitė darbo laikas:

Antradieniais – penktadieniais – nuo 10-os ryto iki 6-os vakaro;

šeštadieniais – nuo 10-os ryto iki 3-os po pietų.

Sekmadieniais ir pirmadieniais skyrius nedirba

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%

Dėl smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE

Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000